

Załącznik do Uchwały Nr 19/7/2016
Zarządu Banku Spółdzielczego w
Małej Wsi z dnia 20 czerwca 2016 r.

Załącznik do Uchwały Nr 40 Rady
Nadzorczej Banku Spółdzielczego w
Małej Wsi z dnia 29 czerwca 2016 r.

BANK SPÓŁDZIELCZY W MAŁEJ WSI

Ujawnienie informacji

dotyczących ryzyka, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń i innych informacji ujawnianych zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, część ósma

wg stanu na 31.12.2015 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Zgodnie z wymogami, określonymi w części ósmej Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”), Bank dokonuje w niniejszym dokumencie dotyczącym stanu na 31 grudnia 2015 r., zwanym dalej „Ujawnieniem”, ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji.
2. Niniejsze *Ujawnienie* obejmuje również informacje, o których mowa w art. 111a ust. 1 i 4 ustawy Prawo bankowe.
3. Bank w zakresie ujawnianych informacji nie stosuje pominięcia informacji uznanych:
 - 1) za nieistotne - informacje nieistotne to informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,
 - 2) zastrzeżone lub poufne – Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.
4. Wszelkie dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych.
5. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi z siedzibą: 09-460 Mała Wieś, ul Płońska 7, zwany dalej „Bankiem”, został wpisany do rejestru Przedsiębiorców w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie, Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w Warszawie w dniu 25 czerwca 2002 roku pod numerem KRS 0000117739. Bankowi nadano numer statystyczny REGON: 000508840 oraz NIP 774-118-28-31. Bank Zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A z siedzibą w Warszawie.
6. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi jest spółdzielnią prowadzącą swoją działalność na podstawie:
 - 1) ustawy z dnia 7 grudnia 2000 roku o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających z późn. zm.,
 - 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Prawo bankowe z późn. zm.,
 - 3) ustawy z dnia 16 września 1982 roku Prawo spółdzielcze z późn. zm.,
 - 4) innych ustaw oraz Statutu Banku.
7. Bank, w ramach posiadanych uprawnień i zezwoleń, prowadzi działalność wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie województwa mazowieckiego.

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi prowadzi działalność na rzecz klientów indywidualnych i instytucjonalnych poprzez niżej wymienione placówki:

 - Centrala w Małej Wsi,
 - Oddział w Bodzanowie,
 - Filia w Nowym Miszewie,
 - Filia w Słupnie.

8. Na podstawie art. 111a ust. 1 Bank podaje do publicznej wiadomości stopę zwrotu obliczoną jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej. Na dzień 31.12.2015 r. wyznaczona w ten sposób stopa zwrotu z aktywów wyniosła 0,80%.

II. CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM – ART. 435 ROZPORZĄDZENIA

1. Zarządzanie ryzykiem odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”, opracowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą Banku. Strategia jest zgodna z założeniami „Strategii działania Banku Spółdzielczego w Małej Wsi na lata 2015-2019” i podlega corocznemu przeglądowi zarządcemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym: „Polityką kapitałową Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”, planem finansowym, a także politykami i instrukcjami zarządzania ryzykami, które Bank uznał za istotne. Polityki w poszczególnych obszarach podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowany poziom ryzyka jaki Bank może ponieść. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
4. Informacja dotycząca art. 435 ust. 1 lit. a-d Rozporządzenia, tzn. strategii i procesów zarządzania tymi rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i pomiaru ryzyka; strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko – zawarte są w **Załączniku nr 1** do niniejszego dokumentu.
5. Zatwierdzone przez Zarząd oświadczenie na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku wymagane przez art. 453 ust.1 lit. e zawarte jest w **Załączniku nr 2** do niniejszego dokumentu.
6. Informacja na temat ryzyka, zgodna z art. 435 ust. 1. lit f. w której omówiono ogólny profil ryzyka Banku związany ze strategią działalności, zawierająca kluczowe wskaźniki i dane liczbowe dotyczące ryzyka zawarta jest w **Załączniku nr 3** do niniejszego dokumentu.
7. W zakresie art. 435 ust 2 Bank informuje, że:
 - 1) Członkowie Zarządu Banku pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Członkowie Rady Nadzorczej pełnią po jednym stanowisku dyrektorskim. Poprzez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć stanowisko zajmowane w organie Banku (odpowiednio w Zarządzie albo Radzie Nadzorczej).
 - 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Statutu oraz „Regulaminu działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”, biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu oraz oceny kolegialnej Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza w okresach rocznych zgodnie z „Regulaminem działania Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi” Członków Rady Nadzorczej wybiera i odwołuje Walne Zgromadzenie zgodnie ze Statutem Banku Spółdzielczego w Małej Wsi, biorąc pod uwagę kwalifikacje, doświadczenie i reputację kandydata. Oceny następczej członków Rady Nadzorczej oraz oceny kolegialnej Rady Nadzorczej dokonuje Walne Zgromadzenie zgodnie z Regulaminem obrad Walnego Zgromadzenia oraz Regulaminem działania Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza składa się z

- 5 osób. Członkowie rady Nadzorczej pełnią swoją funkcję więcej niż bieżącą kadencję.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
 - 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka.
 - 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty odpowiednią „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

III. ZAKRES STOSOWANIA – ART. 436 ROZPORZĄDZENIA

Bank nie dokonuje konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych.

IV. FUNDUSZE WŁASNE – ART. 437 ROZPORZĄDZENIA

1. Fundusz własne Banku Spółdzielczego w Małej Wsi składają się z:
 - a) Kapitału Tier I – kapitał zdefiniowany w art. 25 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych,
 - b) Kapitału Tier II – kapitał zdefiniowany w art. 71 CRR Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych.
2. Na kapitał Tier I składają się:
 - a) Zyski zatrzymane – zysk netto korygowany z rachunku funduszy do momentu weryfikacji przez biegłego rewidenta,
 - b) Skumulowane inne całkowite dochody – fundusz z aktualizacji majątku trwałego,
 - c) Kapitał rezerwowy – fundusz zasobowy,
 - d) Fundusze ogólnego ryzyka bankowego – tworzony zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy Prawo bankowe,
 - e) Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych – zgodnie z Rozporządzeniem UE 575/2013 obejmuje podlegające amortyzacji udziały wpłacone do dnia 31.12.2011 r.
 - f) Inne wartości niematerialne i prawne – wartość netto wartości niematerialnych i prawnych,
 - g) Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I – fundusz z aktualizacji majątku trwałego.

Strukturę funduszy własnych na dzień 31.12.2015 r. przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł.
1	Fundusze własne	5 912
1.1	Kapitał Tier I	5 912
1.1.1	Kapitał podstawowy Tier I	5 912
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	344
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieznanego zysku z bieżącego okresu lub nieznanego zysku rocznego	- 344
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	125
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	5 615
1.1.1.5	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego	5
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	242
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	0
1.1.1.11.1	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	0
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-75
1.1.2	Kapitał dodatkowy Tier I	0
1.2.1	Kapitał Tier II	0
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	0
1.2.1.1.	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	0

3. Bank nie korzysta z kapitału krótkoterminowego.

4. W tabeli poniżej zaprezentowano fundusze własne Banku na dzień 31.12.2015 r. w okresie przejściowym zgodnie z zapisami Rozporządzenia wykonawczego Komisji UE nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. (wyciąg) :

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		(A) Kwota w dniu ujawnienia	(B) Odniesienie do artykułu Rozporządzenia UE nr 575/2013	(C) Kwoty ujęte przed przyjęciem Rozporządzenia UE nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w Rozporządzeniu UE nr 575/2013
3	Skumulowane inne dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	5 740	Art. 26 ust. 1	5 740
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	5	Art. 26 ust. 1 lit. f)	5
4	Kwota kwalifikujących się pozycji, o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	242	Art. 486 ust. 2	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	5 987		5 745
Kapitał podstawowy Tier I : korekty regulacyjne				

8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	0	Art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4	0
26a	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. A67 i 468; w tym fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	-75	Art. 468	-
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-75		0
29	Kapitał podstawowy Tier I	5 912		5 745
44	Kapitał dodatkowy Tier I	0		0
45.	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	5 912		5 745
Kapitał Tier II: Instrumenty i rezerwy				
46.	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	0	Art. 62,63	0
51.	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	0		0
58.	Kapitał Tier II	0		0
59.	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	5 912		5 745
60.	Aktywa ważone ryzykiem			
Współczynniki i bufory kapitałowe				
61.	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,69%	Art. 92 ust. 2 lit. A), art. 465	19,13%
62.	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,69%	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465	19,13%
63.	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	19,69%	Art. 92 ust. 2 lit. c)	19,13%

V. WYMOGI KAPITAŁOWE – ART. 438 ROZPORZĄDZENIA

1. Skrótowy opis metody stosowanej przez Bank do oceny adekwatności kapitału wewnętrznego w celu wsparcia bieżących i przyszłych działań.

Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego, jest ustalenie wartości kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, z uwzględnieniem przewidywanego poziomu ryzyka. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na wszystkie zidentyfikowane ryzyka istotne dla Banku, które nie zostały objęte wyznaczaniem kapitału regulacyjnego lub w ocenie Banku kapitał ten nie w pełni pokrywa ryzyko.

Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny, który został sprecyzowany w Rozporządzeniu UE,
- Etap II – ocenia się, czy minimalne wymogi kapitałowe w pełni pokrywają ryzyka zidentyfikowane w procesie oceny adekwatności kapitałowej,
- Etap III - obejmuje szacowanie kapitału na pozostałe ryzyka uznane za istotne w procesie zarządzania i oceny adekwatności kapitałowej.

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego Banku są rozwiązania oparte o kapitał regulacyjny, wynikające z zasad określonych w Rozporządzeniu CRR. Na dzień 31.12.2015 r. Bank w kalkulacji kapitału regulacyjnego uwzględnia łączną kwotę ekspozycji na ryzyko obejmującą:

- 1) ekspozycję na ryzyko kredytowe według metody standardowej,
- 2) ekspozycję na ryzyko operacyjne według metody wskaźnika bazowego.

Ryzyko kredytowe

Punktem wyjścia dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest wyliczony kapitał regulacyjny.

Badaniu podlega dywersyfikacja ryzyka kredytowego mierzona jako odpowiednie rozproszenie posiadanych aktywów i zobowiązań pozabilansowych ważonych ryzykiem.

Bank uznaje za akceptowalny udział aktywów według wartości bilansowej i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych o wagach ryzyka 75% i więcej na poziomie do 72% aktywów według wartości bilansowej powiększonych o wartość ekwiwalentu bilansowego udzielonych zobowiązań pozabilansowych. Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe jest wystarczający, o ile nie zostaje przekroczony wskaźnik określony powyżej. W przypadku przekroczenia wskaźnika udziału Bank wylicza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, według poniższych zasad:

- 1) ustalana jest nadwyżka aktywów i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych z przypisanymi wagami ryzyka 75% i więcej, ponad 72% sumy aktywów według wartości bilansowej i ekwiwalentu bilansowego zobowiązań pozabilansowych udzielonych (w ujęciu netto),
- 2) wyliczona zostaje średnia ważona waga ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej - średnia ważona jest wartością bilansową (wartością netto) ekspozycji.

W celu wyznaczenia dodatkowego wewnętrznego wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe, Bank stosuje wskaźnik – w wysokości 4% - dla ekspozycji o wagach ryzyka 75% i więcej, przekraczających poziom 72% udziału w sumie aktywów powiększonej o ekwiwalent bilansowy udzielonych zobowiązań pozabilansowych - według wartości bilansowej, przy zastosowaniu średnioważonej wagi ryzyka dla należności o wagach ryzyka 75% i więcej.

Ryzyko operacyjne

Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest wyliczony kapitał regulacyjny. Bank dokonuje porównania strat brutto, z wyliczonym minimalnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne. Badaniu i ocenie podlegają straty brutto, które wystąpiły w Banku na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Jeżeli suma strat brutto w ramach ryzyka operacyjnego była w ocenianym okresie niższa od wyliczonego wymogu kapitałowego, to Bank uznaje minimalny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne za wystarczający. W przypadku przekroczenia poziomu kosztów Bank uznaje, że minimalny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka operacyjnego jest niewystarczający i w konsekwencji wyznacza dodatkowy wewnętrzny wymóg

kapitałowy z tego tytułu. Dodatkowy wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego ustalany jest w kwocie stanowiącej różnicę pomiędzy poniesionymi kosztami i potencjalnymi kosztami, a minimalnym wymogiem kapitałowym.

Ryzyko koncentracji zaangażowań

Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka koncentracji zaangażowań w odniesieniu do:

- 1) koncentracji „dużych” ekspozycji,
- 2) koncentracji w sektor gospodarki,
- 3) koncentracji przyjętych form zabezpieczenia,
- 4) koncentracji zaangażowań w jednorodny instrument finansowy.

Bank określił dopuszczalne limity wyrażające akceptowalny poziom ryzyka koncentracji w poszczególnych kategoriach. Przekroczenie tych limitów generuje ryzyko, które nie może być zabezpieczone w ramach bieżącej działalności i w takiej sytuacji Bank utworzy dodatkowy, wewnętrzny wymóg w zakresie kapitału.

Przekroczenia limitów przemnożone przez wagę 8% stanowią wewnętrzne wymogi kapitałowe z tytułu poszczególnych kategorii ryzyka koncentracji zaangażowań.

Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Ze względu na brak działalności handlowej w Banku (w rozumieniu przepisów Rozporządzenia UE), Bank wyznacza dodatkowy wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka stopy procentowej.

Bank bada poziom ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym i w zależności od otrzymanych wyników wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka stopy procentowej z tytułu ryzyka:

- a. ryzyka przeszacowania,
- b. ryzyka bazowego,
- c. ryzyka opcji klienta,
- d. ryzyka krzywej dochodowości.

W zakresie ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym Bank ustanawia limit łączny, obejmujący poszczególne kategorie ryzyka stopy procentowej: ryzyko przeszacowania, ryzyko bazowe, ryzyko opcji klienta oraz ryzyko krzywej dochodowości.

Podstawę do szacowania wewnętrznego wymogu w zakresie kapitału z tytułu ryzyka stopy procentowej stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych i badań w obszarze:

- 1) zmiany wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego,
- 2) straty z tytułu ryzyka opcji klienta;
- 3) straty z tytułu ryzyka krzywej dochodowości.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy wyznaczany jest w wysokości stanowiącej nadwyżkę wyliczonych skutków zmian wartości ekonomicznej Banku ponad określony w relacji do funduszy własnych poziom straty oczekiwanej.

Ryzyko płynności

Podstawę do szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka płynności stanowią straty / koszty oszacowane na podstawie testów warunków skrajnych. W celu wyliczenia wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka płynności dokonuje analizy sytuacji szokowej zakładającej nagły spadek depozytów ogółem o 20%, przy jednoczesnym założeniu konieczności utrzymywania wartości

wskaźnika udziału sumy podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem na poziomie min. 20%. Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt jaki Bank ponosiłby z tytułu utrzymania wskaźnika na wymaganym przez przepisy zewnętrzne poziomie.

Ryzyko biznesowe

Bank w ocenie ryzyka biznesowego dokonuje analizy:

- 1) ryzyka wyniku finansowego,
- 2) ryzyka cyklu gospodarczego,
- 3) ryzyka strategicznego.

Dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka wyniku finansowego, Bank dokonuje analizy wielkości planowanego wyniku finansowego na dany rok według planu finansowego zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą, a wielkością zrealizowaną na datę analizy.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka wyniku finansowego stanowi wartość dodatniej różnicy pomiędzy wartością planowanego wyniku finansowego netto na dany rok, a zrealizowaną na datę analizy wielkością wyniku finansowego netto, powiększoną o wielkość wyniku planowanego do zrealizowania na okres pozostający do zakończenia roku.

Dla potrzeb wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka cyklu gospodarczego:

- a) Bank dokonuje zestawienia wskaźnika ryzyka kredytowego, liczonego jako udział procentowy kredytów zagrożonych w obligu kredytowym, wyliczonych na koniec ostatnich 5 lat kalendarzowych poprzedzających datę analizy,
- b) do dalszych analiz Bank przyjmuje wartość maksymalną wskaźnika.

Jeżeli maksymalny wskaźnik przewyższa wskaźnik ryzyka kredytowego w sektorze bankowości spółdzielczej według danych na koniec kwartału poprzedzającego dzień analizy, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka cyklu gospodarczego Bank oblicza od kwoty obligu kredytowego na datę analizy, przemnożonego przez różnicę pomiędzy maksymalnym poziomem wskaźnika ryzyka kredytowego Banku, a wskaźnikiem ryzyka w sektorze bankowości spółdzielczej, przy zastosowaniu wagi 8%.

Przy badaniu poziomu ryzyka strategicznego, Bank przeprowadza ocenę skali i specyfiki prowadzonej działalności bankowej w okresie poprzednich 12 miesięcy i planowanych w tym zakresie zmian na okres następnych 12 miesięcy, poprzez udzielenie odpowiedzi na zestaw pytań zawartych w procedurze szacowania kapitału wewnętrznego. Jeżeli na którekolwiek z pytań Bank udzielił odpowiedzi negatywnej „NIE”, Bank wyznacza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy obliczany jest jako różnica (tylko o ile jest dodatnia) pomiędzy równowartością kwoty 5 mln EURO (jako minimalnego progu kapitałowego dla samodzielnego banku) przeliczoną według kursu średniego NBP obowiązującego na datę analizy, a kwotą faktycznie posiadanych funduszy własnych.

Ryzyko kapitałowe

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia wynikającego z:

- 1) nadmiernej koncentracji funduszu udziałowego,
- 2) nadmiernej koncentracji tzw. „dużych” pakietów udziałów,

Przekroczenia progów koncentracji określonych w procedurze szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego powodują konieczność utworzenia dodatkowych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kapitałowego.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka kapitałowego stanowi większa z wartości wymogu:

- 1) na koncentrację funduszu udziałowego,
- 2) na koncentrację „dużych” pakietów.

Ryzyko utraty reputacji

Przy badaniu poziomu ryzyka utraty reputacji Bank przeprowadza analizę zdarzeń przeszłych z okresu 12 miesięcy poprzedzających datę analizy, związanych z Bankiem oraz sektorem bankowym, poprzez udzielenie odpowiedzi na zestaw pytań związanych z m.in. z negatywnym odbiorem Banku na rynku usług bankowych, wystąpieniem zdarzeń mogących wpłynąć negatywnie na postrzeganie wizerunku Banku przez klientów.

W przypadku udzielenia odpowiedzi pozytywnej badana jest skala odpływu środków pieniężnych.

Wewnętrzny wymóg kapitałowy dla ryzyka utraty reputacji Bank oblicza:

- 1) w przypadku zdarzeń zaistniałych w przeszłości, jako różnicę pomiędzy wysokością odpływu bazy depozytowej, a wartością stanowiącą 10% bazy depozytowej, przy zastosowaniu wagi 8%,
- 2) w przypadku istotnych zdarzeń bieżących jako wartość 2% funduszy własnych, do chwili ustalenia rzeczywistych skutków tych zdarzeń.

Bank szacuje kapitał wewnętrzny w okresach kwartalnych zgodnie z wymogami zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą „Instrukcji oceny adekwatności kapitałowej Banku Spółdzielczego w Małej Wsi”. Całość procesu wewnętrznej oceny adekwatności kapitałowej podlega corocznemu przeglądowi.

Minimalne wymogi kapitałowe wyliczane są przez Głównego Księgowego. Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami odpowiedzialne jest za wyznaczenie dodatkowych wymogów kapitałowych na ryzyka istotne oraz monitorowanie wielkości wewnętrznego kapitału i przygotowanie kompleksowej informacji dla Rady Nadzorczej i Zarządu Banku.

2. Rezultaty stosowanego przez instytucję wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych na podstawie procesu przeglądu nadzorczego, o których mowa w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE.

Nie dotyczy

3. Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia – 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112.

L.p.	Kategoria ekspozycji	8% kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem (w tys. zł)
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	0
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	14
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	5
4.	Ekspozycje wobec wielostronnych banków rozwoju	-
5.	Ekspozycje wobec organizacji międzybankowych	-

6.	Ekspozycje wobec instytucji	106
7.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 533
8.	Ekspozycje detaliczne	303
9.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	-
10.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	4
11.	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-
12.	Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	-
13.	Pozycje stanowiące pozycje sekurytyzacyjne	-
14.	Ekspozycje wobec instytucji i przedsiębiorstw posiadających krótkoterminową ocenę kredytową	-
15.	Ekspozycje związane z przedsiębiorstwami zbiorowego inwestowania	-
16.	Ekspozycje kapitałowe	-
17.	Inne pozycje	111
Razem		2 076

4. Wymogi w zakresie funduszy własnych obliczone zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c);

L.p.	Rodzaj wymogu	Wymóg kapitałowy
1.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit b.	nie dotyczy
2.	Wymóg zgodnie z art. 92 ust. 3 lit c. – ryzyko walutowe	nie dotyczy

5. Bank wyznacza wymóg w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z metodą wskaźnika bazowego, o której mowa w art. 315 – *Część trzecia Tytuł III Rozdział 2 Rozporządzenia CRR*. Na dzień 31 grudnia 2015 roku wymóg ten wyniósł 327 tys. zł.

6. Z uwagi na stosowanie metody standardowej Bank nie ujawniał kwot ekspozycji ważonych ryzykiem zgodnie z art. 153 ust. 5 lub art. 155 ust. 2.

VI. EKSPOZYCJA NA RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA – ART. 439 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

VII. BUFORY KAPITAŁOWE – ART. 440 ROZPORZĄDZENIA

Przepisy dyrektywy CRD IV, w szczególności dotyczące regulacyjnych buforów kapitałowych, zostały zaimplementowane do prawodawstwa krajowego w 2015 r. poprzez przyjęcie *Ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym* oraz stosowną aktualizację *Prawa Bankowego*. Ustawa określiła bufory kapitałowe, które będą obowiązywać banki w Polsce, począwszy od stycznia 2016 r. Na dzień 31 grudnia 2015 r. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi nie był zobowiązany do utrzymywania dodatkowych funduszy własnych z tytułu regulacyjnych buforów kapitałowych.

VIII. WSKAŹNIKI GLOBALNEGO ZNACZENIA SYSTEMOWEGO – ART. 441 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

IX. KOREKTY Z TYTUŁU RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 442 ROZPORZĄDZENIA

1. Definicja pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości:

Należności przeterminowane rozumiane są jako należności wymagalne, które nie zostały spłacone w umownym terminie spłaty (raty lub całej należności). Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

Należności zagrożone są to należności w grupie poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

Opis stosowanego podejścia i metod przyjętych do ustalania korekt wartości i rezerw zawarty został w „Instrukcji monitoringu ekspozycji kredytowych i zabezpieczeń oraz klasyfikacji i tworzenia rezerw celowych w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2002 nr 76 , poz. 694 ze zmianami).

2. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego

Bank nie zarządza ryzykiem rezydualnym. Bank nie stosuje technik redukcji ryzyka kredytowego. Zabezpieczenia wykorzystywane są jako pomniejszenia podstawy rezerw celowych.

3. Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnią kwotę ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Łączna kwota ekspozycji wg. wyceny bilansowej, bez uwzględniania efektów technik redukcji ryzyka kredytowego oraz średnia kwota ekspozycji na dzień 31.12.2015 roku przedstawia się następująco:

tys. zł

Kategoria ekspozycji kredytowej	31.12.2015	Średnia (z 4 kwartałów)
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	3 382	5 029
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	838	850
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	126	172
Ekspozycje wobec instytucji	6 551	6 345
Ekspozycja wobec przedsiębiorstw	25 141	23 974
Ekspozycje detaliczne	5 052	4 637
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	32	47
Inne pozycje	3 073	2 588
Razem	44 195	43 642

4. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach - nie dotyczy, Bank prowadzi działalność lokalnie, brak ekspozycji poza granicami Polski.

Bank działa na terenie określonym w Statucie Banku, z uwagi na ograniczenie terenu działania bank nie dokonuje analizy zaangażowania kredytowego w rozbiu na obszary geograficzne i nie ustala limitów koncentracji zaangażowań w tym zakresie.

5. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach: na dzień 31.12.2015 r.

sektor finansowy

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności brutto	6 674
Bieżące	6 609
Terminowe	65
- do 1 miesiąca	65
- powyżej 1 do 3 miesięcy	-
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	-
- powyżej 1 roku do 5 lat	-
- powyżej 5 do 10 lat	-
- powyżej 10 do 20 lat	-
- powyżej 20 lat	-
- dla których termin zapadalności upłynął	-
Odsetki	-
Rezerwy celowe na należności	-
Razem należności od sektora finansowego netto	6 674

sektor niefinansowy

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności od sektora niefinansowego brutto	29 712
Bieżące	1 298
Terminowe	28 343
- do 1 miesiąca	634
- powyżej 1 do 3 miesięcy	1 129
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	4 701
- powyżej 1 roku do 5 lat	12 618
- powyżej 5 lat	9 259
- dla których termin zapadalności upłynął	2

Nierozliczone prowizje	309
Odsetki	71
Rezerwy celowe na należności	173
Należności od sektora niefinansowego netto	29 229

należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych

Wyszczególnienie	Wartość w tys. zł
Należności brutto	844
Bieżące	4
Terminowe	840
do 1 miesiąca	0
Powyżej 1 do 3 miesięcy	20
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	60
Powyżej 1 roku do 5 lat	760
Powyżej 5 lat	0
Dla których termin zapadalności upłynął	0
Nierozliczone prowizje	2
Odsetki	0
Rezerwy celowe na należności	0
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych netto	842

6. Ekspozycje na ryzyko kredytowe wg wartości nominalnej w podziale na typy kontrahenta na dzień 31.12.2015 r. (w tys. zł.)

Treść	Kwota ekspozycji	Kwota ekspozycji przeterminowanych	Poziom rezerw
Pozycje bilansowe	30 481	412	173
Osoby prywatne	5 239	136	167
Należności normalne	5 119	0	53
Pod obserwacją	6	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0

Stracone	114	0	114
Podmioty gospodarcze , rolnicy	24 356	276	6
Normalne	24 079	0	0
Pod obserwacją	23	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	254	0	6
Pozostałe podmioty niefinansowe	46	0	0
Normalne	46	0	0
Pod obserwacją	0	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	0	0	0
Inst. rządowe i samorządowe	840	0	0
Normalne	840	0	0
Pod obserwacją	0	0	0
Poniżej standardu	0	0	0
Wątpliwe	0	0	0
Stracone	0	0	0

7. Zmiana stanu wartości rezerw celowych na należności bilansowe w okresie od 01.01.2015 r do dnia 31.12.2015 r. (w tys. zł.)

Kategorie należności	Stan na 31.12.2014r.	Zwiększenia rezerw	Wykorzystanie rezerw	Rozwiązanie rezerw	Stan na 31.12.2015r.
Należności normalne - sektor niefinansowy	45	19	-	11	53
Należności pod obserwacją	0	0	-	0	0
- sektor finansowy	-	-	--	-	-
- sektor niefinansowy	0	0	-	0	0
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności poniżej standardu	0	0	-	0	0
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-	0
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności wątpliwe	0	0	-	0	0
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	-	-	-	-	-
- sektor budżetowy	-	-	-	-	-
Należności stracone	60	62	-	2	120
- sektor finansowy	-	-	-	-	-
- sektor niefinansowy	60	62	-	2	120

- sektor budżetowy	-		-	-	-
Razem	105	81	-	13	173

X. AKTYWA WOLNE OD OBCIĄŻEŃ – ART. 443 ROZPORZĄDZENIA

1. Składnik aktywów jest traktowany jako obciążony, jeżeli został on zastawiony lub podlega jakiegokolwiek formie ustaleń mających na celu zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej transakcji bilansowej lub pozabilansowej, z której nie może on zostać swobodnie wycofany (np. w celu zastawiania dla potrzeb finansowania).
2. Na dzień 31.12.2015 r. wszystkie aktywa były wolne od obciążeń.
3. Wartość bilansową aktywów w podziale na kategorie ekspozycji, jakość aktywów i całkowitą, wolną od obciążeń kwotę wartości bilansowej zawiera poniższa tabela (w tys. zł).

Aktywa

	Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń	Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń
Aktywa instytucji sprawozdającej	-	-	43 201	-
Kredyty na żądanie	-	-	2 226	-
Instrumenty udziałowe	-	-	473	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	3 299	-
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-	-	27 841	-
Inne aktywa	-	-	9 362	-

Zabezpieczenia otrzymane

	Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone	Wartość nominalna otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone
Zabezpieczenie otrzymane przez instytucję sprawozdającą	20 628	20 628
Kredyty na żądanie	187	187
Instrumenty udziałowe	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-
Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	19 277	19 277

Zabezpieczenie otrzymane przez instytucję sprawozdającą	1 164	1 164
Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe	-	-

XI. KORZYSTANIE Z ECAI – ART. 444 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XII. EKSPozyCJA NA RYZYKO RYNKOWE – ART. 445 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XIII. EKSPozyCJA NA RYZYKO OPERACYJNE – ART. 446 ROZPORZĄDZENIA

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 31.12.2015 r. wyniósł 327 tys. zł. Bank bada czy kapitał ulokowany w ramach metody wskaźnika bazowego jest wystarczający na pokrycie ponoszonego ryzyka. Dla ryzyka operacyjnego w ramach procesu ICAAP Bank bada i ocenia straty brutto z tytułu tego ryzyka, które wystąpiły na przestrzeni ostatnich 12 miesięcy poprzedzających datę analizy. Nie wystąpiły przesłanki alokacji dodatkowego kapitału wewnętrznego w ramach procesu ICAAP.
2. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. Proces ewidencji incydentów ryzyka operacyjnego odbywa się za pomocą programu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem operacyjnym, który umożliwia rejestrację, analizę, pomiar i monitorowanie ryzyka.
3. Zestawienie strat brutto za 2015 r. (w tys. zł) z tytułu ryzyka operacyjnego w układzie tzw. macierzy bazylejskiej ryzyka operacyjnego, tj. kombinacji linii biznesowych i rodzajów ryzyka przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj zdarzenia	Bankowość komercyjna	Bankowość detaliczna	Płatności i rozliczenia
1.Oszustwa wewnętrzne	-	0,00	-
2.Oszustwa zewnętrzne	-	0,00	-
3.Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	-	0,00	-
4.Klienci, produkty i praktyki operacyjne	-	0,00	-
5.Szkody związane z aktywami rzeczowymi	-	0,00	-
6.Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	-	0,07	-
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	-	1,01	-
Razem	-	1,08	-

4. Zaewidencjonowana ilość i wysokość strat operacyjnych w 2015 roku w poszczególnych kategoriach ryzyka została przedstawiona w poniższej tabeli.

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia w ramach rodzaju	Ilość (szt.)	Strata brutto w tys. zł	Strata netto w tys. zł
1. Oszustwa wewnętrzne	1. Działania nieuprawnione	-	-	-
	2. Kradzież i oszustwo	-	-	-
2. Oszustwa zewnętrzne	1. Kradzież i oszustwo	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo systemów	-	-	-
3. Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1. Stosunki pracownicze	-	-	-
	2. Bezpieczeństwo środowiska pracy	-	-	-
	3. Podziały i dyskryminacja	-	-	-
4. Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1. Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, obowiązki względem klientów	-	-	-
	2. Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	-	-	-
	3. Wady produktów	-	-	-
	4. Klasyfikacja klienta i ekspozycje	-	-	-
	5. Usługi doradcze	-	-	-
5. Szkody związane z aktywami rzeczowymi	Kłęski żywiołowe i inne zdarzenia	-	-	-
6. Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	Systemy	5	0,07	0,07
7. Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	1. Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	29	1,01	0,10
	2. Monitorowanie i sprawozdawczość	-	-	-
	3. Napływ i dokumentacja klientów	-	-	-
	4. Zarządzanie rachunkami klientów	-	-	-
	5. Kontrahenci niebędący klientami banku (np. izby rozliczeniowe)	-	-	-
	6. Sprzedawcy i dostawcy	-	-	-
Razem		34	1,08	0,17

5. Odnotowane zdarzenia i poniesione straty w 2015 r. nie spowodowały wzrostu ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne, w związku z czym nie było konieczności tworzenia dodatkowego wymogu kapitałowego. Powyższe zdarzenia nie spowodowały sytuacji, która mogłaby niekorzystnie wpłynąć na działalność Banku, stwarzając zagrożenia dla ciągłości działalności lub też poniesienia straty. Podejmowane na bieżąco działania, w celu ograniczenia narażenia na ryzyko operacyjne, redukują jego poziom i ryzyko wystąpienia strat.

6. W celu ograniczania ryzyka operacyjnego w 2015 r. w Banku podejmowano działania polegające m.in. na:
- 1) przeprowadzaniu kontroli funkcjonalnych,
 - 2) stosowaniu odpowiednich procedur dokonywania operacji,
 - 3) szkoleniu pracowników,
 - 4) stosowaniu ubezpieczeń,
 - 5) weryfikacji planów awaryjnych zachowania ciągłości działania.

XIV. EKSPozyCJE W PAPIERACH KAPITAŁOWYCH NIEUWZGLĘDNIONYCH W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 447 ROZPORZĄDZENIA

Na dzień 31.12.2015 r. Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w Banku Zrzeszającym tj. Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. z/s w Warszawie w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży nienotowane na giełdzie.

Papiery wartościowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	Wartość bilansowa na dzień 31.12.2015 r. w tys. zł.
Akcje BPS S.A. seria A	37
Akcje BPS S.A. seria H	14
Akcje BPS S.A. seria J	22
Akcje BPS S.A. seria K	200
Akcje BPS S.A. seria L	100
Akcje BPS S.A. seria M	100

XV. EKSPozyCJE NA RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ PRZYPISANE POZYCIOM NIEUWZGLĘDNIONYM W PORTFELU HANDLOWYM – ART. 448 ROZPORZĄDZENIA

1. Ryzyko stopy procentowej jest to jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku (głównie wyniku odsetkowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to związane jest z ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, ryzykiem opcji klienta, ryzykiem krzywej dochodowości.
2. W Banku występują cztery podstawowego rodzaje ryzyka stopy procentowej:
 - a) ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – wynika z różnic w czasie pomiędzy wystąpieniem zmian stóp procentowych aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych posiadających różne okresy przeszacowania stóp procentowych,
 - b) ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp bazowych stosowanych w Banku, dla instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe; podstawowe znaczenie ma tu rozpiętość (spread) między różnymi stopami bazowymi, która może zmienić niespodziewanie i niesymetrycznie oraz wzajemna relacja posiadanych przez Bank aktywów i pasywów w ramach poszczególnych stawek bazowych; ryzyko bazowe związane jest również z ograniczonymi możliwościami zmiany oprocentowania poszczególnych aktywów i pasywów, z uwagi na niski poziom zastosowanych stóp procentowych; ryzyko bazowe wzmocnione jest poprzez stosowane przez Bank mnożniki (wskaźniki) określających relację zmiany oprocentowania aktywów i pasywów w stosunku do zmiany stawek bazowych,
 - c) ryzyko krzywej dochodowości – wynika ze zmiany relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego rynku lub indeksu; relacja ta zmienia się, kiedy kształt krzywej dochodowości dla danego rynku ulega spłaszczeniu lub ulega odwróceniu, w wyniku którego stopy krótkoterminowe będą wyższe od stóp długoterminowych

- d) ryzyko opcji klienta – wynika z prawa (nie obowiązku) posiadanego przez klienta do zmiany wielkości i harmonogramu przepływów gotówkowych aktywów, pasywów lub pozycji pozabilansowych Banku, np. kredyty i papiery wartościowe zawierające ryzyko wcześniejszej spłaty lub ryzyko wydłużenia terminu spłat, kredyty o zmiennej stopie procentowej mające wyraźne lub ukryte opcje na górny limit stopy procentowej (lub też brak opcji na dolny limit), prawo wycofania depozytu przed upływem terminu.
3. Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.
 4. Do pomiaru stopnia narażenia na ryzyko stopy procentowej bank stosuje:
 - a) metodę luki stopy procentowej (jako podstawowe narzędzie analityczne),
 - b) analizę podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej,
 - c) metodę symulacji zmian wyniku odsetkowego,
 - d) metodę szacowania zmian wartości ekonomicznej banku.
 5. Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami oraz pozycjami bilansowymi w poszczególnych przedziałach czasowych, uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.
 6. Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach i strukturze aktywów i pasywów przeliczanych w poszczególnych przedziałach czasowych oraz niekorzystnymi i trudnymi do przewidzenia zmianami rynkowych stóp procentowych.
 7. W zakresie przyszłych wcześniejszych spłat produktów kredytowych Bank nie stosuje sankcji w postaci prowizji i opłat. W przypadku wcześniejszego wycofania depozytów przez klientów Bank nie stosuje sankcji w postaci dodatkowych opłat i prowizji. W takich przypadkach klient otrzymuje niższe odsetki.
 8. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej wg. następującego harmonogramu: Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co miesiąc Zarządowi Banku. Rada Nadzorcza otrzymuje raporty z zakresu analizy ryzyka stopy procentowej w cyklach kwartalnych. Testy warunków skrajnych przeprowadzane były w okresach kwartalnych.
 9. Bank przeprowadza test warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej obejmujący wpływ ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie na zmianę wyniku odsetkowego, przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p.b.
 10. W tabeli poniżej zostały scenariusze zmian wyniku odsetkowego Banku na skutek zmian stóp procentowych w zakresie (-) 200 p.b do (+) 200 p.b. na dzień 31.12.2015 r.

Punkty bazowe (+) wzrost / (-) spadek	Zmiana wyniku odsetkowego w skali 12 miesięcy (tys. zł)	Zmiana w relacji do funduszy własnych	Zmiana w relacji do wyniku odsetkowego
(+) 200	(+) 180	3,0%	11,4%
(+) 100	(+) 102	1,7%	6,4%
(+) 50	(+) 70	1,2%	4,4%
(+) 25	(+) 47	0,8%	3,0%
(-) 25	(-) 87	-1,5%	-5,5%
(-) 50	(-) 151	-2,5%	-9,5%
(-) 100	(-) 267	-4,5%	-16,9%
(-) 200	(-) 520	-8,8%	-32,9%

11. Stwierdzono, że w przypadku spadku stóp o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 520 tys. zł tj. 32,9% wyniku odsetkowego na 31.12.2015 r. oraz o 8,8% funduszy własnych.
12. Ryzyko stopy procentowej wyliczane jest złotych. Bank nie prowadzi działalności walutowej - obsługa klientów dokonywana jest w PLN.

XVI. EKSPOZYCJE NA RYZYKO SEKURTYZACYJNE – ART. 449 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XVII. POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ – ART. 450 ROZPORZĄDZENIA

1. W 2015 r. w Banku funkcjonowała „Polityka w zakresie zasad ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” zgodna z Uchwałą KNF nr 258/2011. Rada Nadzorcza omawia w cyklach rocznych zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.
2. Celem polityki zmiennych składników wynagrodzeń jest wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem, nie zachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą skłonność do ryzyka Banku oraz wspieranie realizacji strategii działalności oraz ograniczanie konfliktu interesów.
3. Do zmiennych składników wynagrodzeń zalicza się premię uznaniową przyznaną Członkom Zarządu przez Radę Nadzorczą. Do wynagrodzeń zmiennych nie zalicza się nagród jubileuszowych, odpraw rentowych, odpraw emerytalnych, a także innych świadczeń wypłaconych na podstawie przepisów ustawowych
4. Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia zmiennego brana jest pod uwagę ocena efektów pracy osób zajmujących stanowiska kierownicze oraz sytuacja ekonomiczna Banku. Ocena obejmuje trzy lata tzn. rok miniony oraz dwa poprzednie.
5. Wypłata wynagrodzenia zmiennego nie podlega odroczeniu, chyba że łączna kwota zmiennego wynagrodzenia w danym roku przekroczy 0,5% uznanego kapitału (funduszy własnych) Banku.
6. Wynagrodzenie zasadnicze powinno mieć taką wysokość, aby Bank mógł prowadzić elastyczną politykę wynagrodzeń w zakresie zmiennych składników.
7. Ocena efektów pracy obejmuje następujące wskaźniki osiągnięte w ostatnich trzech latach (kryteria ilościowe) w odniesieniu do założonego planu finansowego:
 - 1) jakość portfela kredytowego
 - 2) zysk netto,
 - 3) stopa zwrotu z aktywów (ROA netto).Ocenie podlega stopień wykonania wymienionych w ust. 7 wskaźników w odniesieniu do planu finansowego w poszczególnych latach podlegających ocenie.
Kryteria jakościowe oceny osób zajmujących stanowiska kierownicze przy przyznawaniu zmiennych składników wynagradzania to:
 - a) uzyskane absolutorium w zakresie oceny,
 - b) brak wyroków za nadużycia finansowe,
 - c) ogólna dobra ocena przez Radę Nadzorczą realizacji zadań zawartych w planie finansowym w okresie objętym oceną.
8. Wysokość premii uznaniowej dla członków Zarządu Banku ustalana jest jako odsetek wynagrodzenia zasadniczego w następujący sposób:

Realizacja kryteriów ilościowych	Minimalna wysokość premii	Maksymalna wysokość premii
Na poziomie => 100%	25% *4-krotność wynagrodzenia za 1 posiedzenie Zarządu	40% *5-krotność wynagrodzenia za 1 posiedzenie Zarządu
Na poziomie =>80%<100%	15% *2,5-krotność wynagrodzenia za 1 posiedzenie Zarządu	25% *4-krotność wynagrodzenia za 1 posiedzenie Zarządu
Na poziomie < 80%	0%	0%

*dotyczy wysokości premii dla osoby zajmującej stanowisko kierownicze wymienionej § 4 ust. 3 pkt. d „Polityki w zakresie zasad ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”

Zmienne składniki wynagrodzenia są przyznawane w przypadku łącznego spełnienia kryteriów jakościowych oraz kryteriów ilościowych na poziomie min. 80% zgodnie z założeniami zawartymi w ust. 8.

9. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 36/2013 - składnik zmienny nie przekracza 40 % stałego składnika łącznego wynagrodzenia Członków Zarządu oraz pięciokrotności wynagrodzenia za jedno posiedzenie Zarządu w przypadku osoby wymienionej w § 4 ust. 3 pkt. d „Polityki w zakresie zasad ustalania zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”
10. Bank nie stosuje polityki odraczania płatności i wynagradzania w postaci nabywania uprawnień do papierów wartościowych, a także innych świadczeń niepieniężnych.
11. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności przedsiębiorstwa (w tys. zł).

	Członkowie Zarządu	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Działalność operacyjna	-	-	-
Zarządzanie bankiem	259	-	259

12. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka (w tys. zł)

	Członkowie Zarządu – 4 osoby	Inne osoby istotnie wpływające na ryzyko	Razem
Wynagrodzenie stałe	251	-	251
Wynagrodzenie zmienne	8	-	8
Liczba osób uzyskujących odprawy	-	-	-
Wartość odpraw	-	-	-
Najwyższa wypłata odprawy	-	-	-

13. Według stanu na dzień 31.12.2015 r. nie dokonano wypłaty Członkom Zarządu wynagrodzeń z odroczonej wypłatą. Nie dokonano również płatności związanych z podjęciem zatrudnienia lub zakończenia stosunku zatrudnienia przez Członków Zarządu.

14. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi nie zatrudniał osób, których łączne wynagrodzenie wypłacone w 2015 roku przekraczało równowartość 1 mln EUR.

XVIII. DŹWIGNIA FINANSOWA – ART. 451 ROZPORZĄDZENIA

1. Wskaźnik dźwigni oblicza się jako miarę kapitału Banku podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej Banku i wyraża jako wartość procentową. Bank oblicza wskaźnik dźwigni na koniec każdego kwartału kalendarzowego.
2. Wskaźnik dźwigni jest kalkulowany zarówno w odniesieniu do kapitału Tier I (w pełni wprowadzona definicja), jak i według definicji przejściowej kapitału Tier I.
4. Miary ekspozycji całkowitej (w tys. zł) i wartość wskaźnika dźwigni na dzień 31.12.2015 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wskaźnik dźwigni finansowej
Inne aktywa	43 147
Inne pozycje pozabilansowe	1 048
Razem wartość ekspozycji	44 195
Wskaźnik dźwigni – Kapitał Tier I w pełni wprowadzona definicja (%)	13,00
Wskaźnik dźwigni – Kapitał Tier I definicja przejściowa (%)	13,38

XIX. STOSOWANIE METODY IRB W ODNIESIENIU DO RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 452 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XX. STOSOWANIE TECHNIK OGRANICZANIA RYZYKA KREDYTOWEGO – ART. 453 ROZPORZĄDZENIA

1. Bank nie stosował kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych.
2. Bank ustala formę zabezpieczenia w porozumieniu z wnioskodawcą, biorąc pod uwagę:
 - a) typowe oraz indywidualne ryzyko związane z zawarciem umowy z wnioskodawcą,
 - b) przewidywany koszt ustanowienia zabezpieczenia,
 - c) przewidywany nakład pracy Banku związany z monitorowaniem stanu zabezpieczeń oraz koszt dochodzenia roszczeń z przedmiotu zabezpieczenia, z zastrzeżeniem ponoszenia kosztów koniecznych;
 - d) zasady stosowania odpowiednich form zabezpieczeń określone w odrębnych uregulowaniach wewnętrznych Banku.

Przyjmuje się wyłącznie zabezpieczenia, których termin rozliczenia względem zabezpieczanej ekspozycji jest taki sam lub dłuższy niż termin tej ekspozycji.

Podstawowy podział zabezpieczeń dokonywany jest w oparciu o kryterium zakresu odpowiedzialności dłużnika:

- a) zabezpieczenia osobiste, które charakteryzują się odpowiedzialnością osobistą osoby dającej zabezpieczenie, całym jej majątkiem do wysokości zadłużenia (w szczególności poręczenie według prawa cywilnego, weksel in blanco, poręczenie wekslowe, przystąpienie do długu);
- b) zabezpieczenia rzeczowe, które ograniczają odpowiedzialność osoby dającej zabezpieczenie do poszczególnych składników jej majątku, ale dają wierzycielowi pierwszeństwo zaspokojenia z obciążonej rzeczy przed wierzycielami osobistymi dłużnika (w szczególności kaucja, zastaw rejestrowy i zwykły, przewłaszczenie, hipoteka).

Bank stosuje jedno lub kilka zabezpieczeń jednocześnie w zależności od oceny stopnia ryzyka kredytowego.

W celu zapewnienia skutecznego zarządzania zabezpieczeniami, Bank stosuje odpowiednie procedury zmierzające do wycen bądź aktualizacji wycen przyjmowanych zabezpieczeń.

W przypadku zabezpieczania wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały, do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) wartość określona w aktualnej wycenie niezależnego rzeczoznawcy majątkowego, w przypadku zastawu rejestrowego, zweryfikowana aktualną polisą ubezpieczeniową i cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub
- 2) wartość określona na innej podstawie niż wycena rzeczoznawcy, w przypadkach gdy:
 - a) rzeczy ruchome występują w obrocie rynkowym – ich wartość można przyjąć na podstawie aktualnej polisy ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowanej ceny giełdowej/ rynkowej/ komisowej,
 - b) rzeczy ruchome są nowe, zakupione i dostarczone nabywcy – wartość ich może być ustalona według faktury zakupu, po jej zweryfikowaniu z aktualną polisą ubezpieczeniową. Za rzecz nową uznaje się rzecz zakupioną do 6 miesięcy od daty złożenia wniosku kredytowego.

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności w formie przeniesienia na Bank przez dłużnika lub osobę trzecią, do czasu spłaty zadłużenia wraz z należnymi odsetkami i prowizją prawa własności rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy (przewłaszczenie rzeczy ruchomej) lub ustanowienia zastawu rejestrowego na rzeczy ruchomej stanowiącej środek obrotowy, do ustalenia wartości zabezpieczenia w przypadku braku wyceny niezależnego rzeczoznawcy należy przyjąć aktualną wartość przedmiotu przewłaszczenia/zastawu, przy czym podstawę wyliczenia tej wartości stanowi:

- 1) aktualna wartość rzeczy ustalona na podstawie ceny zakupu lub technicznego kosztu wytworzenia, po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi,
- 2) wartość rzeczy określona w aktualnej polisie ubezpieczeniowej po jej zweryfikowaniu z cenami giełdowymi/ rynkowymi/ komisowymi, lub udokumentowana cena giełdowa/ rynkowa/ komisowa;

W przypadku zabezpieczenia wierzytelności przez ustanowienie hipoteki na nieruchomości - wartość zabezpieczenia ustalana jest na podstawie:

- 1) wysokości wpisanej hipoteki, jeżeli wysokość hipoteki nie zabezpiecza 100% kwoty wierzytelności, przy czym uwzględniona wysokość wpisanej hipoteki nie może być wyższa niż wartość rynkowa nieruchomości,
- 2) wartości rynkowej nieruchomości, ustalonej w oparciu o:
 - a) aktualną wycenę nieruchomości dokonaną przez niezależnego rzeczoznawcę, pomniejszoną o powstałe wcześniej obciążenia i opróżnione miejsca hipoteczne w granicach wygasłej hipoteki do których właściciel nieruchomości posiada prawo rozporządzania, (jeżeli nie uwzględnia tego wycena rzeczoznawcy) przy czym:
 - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych splotonych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości nieruchomości, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania,
 - jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych przed 20.02.2011 r. hipotek zwykłych i/lub kaucyjnych na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości nieruchomości o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych hipoteką wierzytelności,
 - b) cenę wykazaną w umowie sprzedaży sporządzonej w formie aktu notarialnego, w przypadku nowego lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego wybudowanego przez dewelopera lub spółdzielnię mieszkaniową,
 - c) jeżeli kwota zabezpieczanej wierzytelności nie przekracza 5% funduszy własnych Banku dopuszczalne jest również ustalenie wartości nieruchomości na podstawie:
 - aktualnej polisy ubezpieczeniowej nieruchomości, lub
 - danych z GUS - w przypadku gruntów rolnych, lub
 - cen rynkowych lub danych z GUS lub aktu zakupu – w przypadku działek niezabudowanych.

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe osoby fizycznej:

- 1) kwotę poręczanego zobowiązania, pod warunkiem jednak, że sytuacja finansowa poręczyciela jest co najmniej tak dobra, jak sytuacja finansowa wnioskodawcy, a w szczególności dochody poręczyciela kształtują się na poziomie zbliżonym do dochodów wnioskodawcy. Bank dokonuje w tym celu oceny zdolności kredytowej poręczyciela według kryteriów obowiązujących przy udzielaniu przez Bank kredytów,
- 2) jeżeli poręczyciel nie spełnia wymogów określonych w pkt 1, do ustalenia wartości zabezpieczenia przyjmuje się taką kwotę, jaką przy uwzględnieniu sytuacji majątkowej poręczyciela, mógłby on uzyskać w Banku jako kredytobiorca, w przypadku ubiegania się o kredyt gotówkowy dla osób fizycznych;

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi poręczenie według prawa cywilnego lub poręczenie wekslowe podmiotu (o dobrej sytuacji ekonomiczno-finansowej, posiadającego zdolność kredytową) - do ustalenia wartości zabezpieczenia można przyjąć kwotę poręczanego zobowiązania, jeżeli łączna kwota poręczenia udzielonego przez poręczyciela jednemu dłużnikowi nie przekroczy 15% aktywów netto poręczyciela, pomniejszonych o należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitałów (funduszy) podstawowych spółek akcyjnych i spółdzielni;

Jeżeli zabezpieczenie wierzytelności Banku stanowi przelew wierzytelności z kontraktu/umowy – do ustalenia wartości zabezpieczenia należy przyjąć wartości netto towarów lub usług, bez podatku VAT, uwzględniając indywidualne warunki umowy/kontraktu, w tym:

- 3) terminy płatności,
- 2) tryb zgłaszania i załatwiania reklamacji,

- 3) terminy wypowiedzenia,
- 4) zabezpieczenie realizacji umowy/kontraktu.

Przed udzieleniem kredytu pracownik Banku ma obowiązek dokonania oceny zabezpieczeń rzeczowych kredytu, a jeżeli kwota kredytu przekracza 5% funduszy własnych Banku w czasie inspekcji, o ile procedury szczegółowe nie stanowią inaczej. Przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie kredytowania pracownik Banku ma obowiązek zweryfikowania wartości zabezpieczeń rzeczowych kredytu w oparciu o dostępne bazy danych (np. dane z GUS, prasa, Internet), a w przypadku zabezpieczenia na nieruchomości zweryfikowania jej wartości w bazie zewnętrznej AMRON.

W przypadku powzięcia wątpliwości, co do wartości proponowanego zabezpieczenia, Bank powinien zlecić dokonanie wyceny przez niezależnego rzeczoznawcę na koszt Kredytobiorcy.

W przypadku zastawu rejestrowego, zabezpieczającego kilka wierzytelności Banku, Bank ustala aktualną wartość zabezpieczenia według zasad określonych w ust. 2, pomniejszając ją o powstałe wcześniej obciążenia wynikające z wcześniejszych wpisów zastawów rejestrowych, przy czym:

- 1) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów rejestrowych spleconych wierzytelności, Bank dopuszcza możliwość nieuwzględniania ich w wyliczeniu wartości przedmiotu zabezpieczenia, pod warunkiem otrzymania pisemnej zgody wierzyciela na wykreślenie tych wpisów oraz zobowiązania dłużnika do złożenia opłaconego wniosku do Sądu o ich wykreślenie, w terminie możliwym do wykonania;
- 2) jeżeli obciążenia dotyczą wpisanych zastawów na rzecz Banku, dopuszcza się pomniejszenie wartości przedmiotu zabezpieczenia o kwotę zaangażowania Banku z tytułu zabezpieczonych zastawem rejestrowym wierzytelności.

3. Bank stosuje w szczególności następujące zabezpieczenia:

- 1) weksel in blanco;
- 2) depozyt bankowy;
- 3) kaucja pieniężna;
- 4) blokada środków pieniężnych na rachunku bankowym (w tym na rachunku książeczki oszczędnościowej, wkładów oszczędnościowych);
- 5) pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem bankowym;
- 6) poręczenie według prawa cywilnego;
- 7) poręczenie wekslowe;
- 8) gwarancja;
- 9) przelew wierzytelności na zabezpieczenie;
- 1) cesja praw z umów ubezpieczenia;
- 2) przewłaszczenie (przeniesienie prawa własności) na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do gatunku/przeniesienie własności;
- 3) przewłaszczenie (przeniesienie prawa własności) na zabezpieczenie rzeczy oznaczonych co do tożsamości/ przeniesienie własności;
- 4) zastaw rejestrowy;
- 5) zastaw zwykły;
- 6) zastaw finansowy;
- 7) hipoteka;
- 8) hipoteka przymusowa;
- 9) akt notarialny, w którym dłużnik poddaje się egzekucji w formie aktu notarialnego na podstawie art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego;
- 10) przystąpienie do długu;
- 11) przejęcie długu;

12) ubezpieczenie kredytu – o ile, umowa ubezpieczenia spełnia warunki określone przez Bank.

4. Bank nie dokonuje transakcji na instrumentach pochodnych.

5. Bank ogranicza ryzyko kredytowe m.in. poprzez zarządzanie ryzykiem koncentracji tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego (ryzyko koncentracji przyjętych form zabezpieczenia).

Monitorowanie poziomu wykorzystania ustanowionych limitów jest dokonywane w okresach miesięcznych, informacja w tym zakresie jest przedmiotem informacji zarządczej dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Bank ustanawia i aktualizuje poziom limitów zabezpieczeń przynajmniej raz na rok. Wysokości limitów ustanowionych na poszczególne rodzaje zabezpieczenia przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Wysokość limitu	Stan na 31.12.2015 r.	Wykorzystanie limitu na 31.12.2015 r.
Limit Z1 – hipoteka mieszkalna	max. 30% uznanego kapitału	21,4%	71,4%
Limit Z1 – hipoteka komercyjna	max. 430% uznanego kapitału	338,7%	78,8%

XXI. STOSOWANIE METOD ZAAWANSOWANEGO POMIARU W ODNIESIENIU DO RYZYKA OPERACYJNEGO – ART. 454 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XXII. STOSOWANIE WEWNĘTRZNYCH MODELI POMIARU RYZYKA RYNKOWEGO – ART. 455 ROZPORZĄDZENIA

Nie dotyczy

XXIII. WYMOGI INFORMACYJNE NA TEMAT PODEJŚCIA DO RYZYKA PŁYNNOŚCI ZGODNIE Z REKOMENDACJĄ 18 REKOMENDACJI P

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi, w celu umożliwienia uczestnikom rynku dokonania rzetelnej oceny systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności, ujawnia następujące informacje zgodnie z przepisami Rekomendacji P dotyczącej zarządzania ryzykiem płynności finansowej banków.

Informacje jakościowe

- Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

1. Rada Nadzorcza Banku:
 - a) w zakresie swoich kompetencji sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności jakie ponosi Bank oraz metody zarządzania tym ryzykiem,
 - b) zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności, jaki może obciążać działalność Banku (apetyt na ryzyko), a także tolerancję ryzyka płynności określoną przez Zarząd,
 - c) zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,

- d) powinna zapewnić, by członkowie Zarządu i odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje,
- e) w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności za proces zarządzania ryzykiem w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- f) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- g) nie rzadziej niż raz na kwartał analizuje raporty w zakresie poziomu płynności banku oraz zapewniać, by Zarząd banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- h) powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz decydować o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności.
- i) zatwierdza Plan Strategiczny, Plan finansowy oraz Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka.

2. Zarząd Banku:

- a) w zakresie swych kompetencji, ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, jakie ponosi Bank oraz za efektywność metod zarządzania tym ryzykiem,
- b) określa tolerancję ryzyka płynności, zgodną z apetytem na ryzyko Banku, adekwatną do strategii działalności oraz do roli, jaką Bank pełni w systemie finansowym i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
- c) projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, obejmujący środowisko zarządzania ryzykiem i proces zarządzania ryzykiem płynności, zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka.
- e) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności,
- f) do obowiązków Zarządu należy również nadzór nad testami warunków skrajnych,
- g) jest odpowiedzialny za to, aby wszystkie jednostki organizacyjne, których działanie wpływa na płynność Banku, znały zasady Polityki i funkcjonowały zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami,
- h) odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej (ujawnień) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności,
- i) przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka płynności w działalności Banku,
- j) co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny.

3. Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych:

- a) pełni szczególną funkcję zarządzania płynnością zgodnie z art. 8 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 61/2015,
- b) pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- c) pełni nadzór nad prawidłowością zawierania transakcji związanych z realizacją Polityki,
- d) pełni nadzór nad prawidłowością rozliczania transakcji,
- e) opracowuje/aktualizuje plany awaryjne płynności oraz dokonuje ich testowania,
- f) uczestniczy w opracowaniu Planu Strategicznego, Planu Finansowego oraz Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania

4. Główny Księgowy:

- a) planuje zapotrzebowanie, a także zabezpiecza środki w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych jak i skrajnych,
- b) określa potrzeby płynnościowe Banku i źródła płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi;
- c) planuje i steruje ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania;
- d) planuje i utrzymuje nadwyżkę płynności, na którą składają się nieobciążone wysokiej jakości aktywa płynne, w tym dokonuje transakcji związanych z zabezpieczeniem płynności
- e) określa zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji;
- f) sporządza raporty dotyczące płynności śróddziennej.

5. Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami:

- a) projektuje założenia do określania spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności,
- b) dokonuje pomiaru ryzyka płynności oraz sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz z wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- c) analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności,
- d) opracowuje propozycję limitów ostrożnościowych związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności,
- e) przygotowuje projekty procedur związanych z identyfikacją, pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności,
- f) projektuje założenia, przeprowadza, sprawozdaje oraz dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności.

6. Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- a) realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- b) realizacji Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
- c) zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- d) dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- e) kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

- Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez bazę depozytową oraz alokację nadwyżki finansowej po stronie aktywnej. Bank zakłada systematyczny wzrost poziomu środków pozyskiwanych od osób prywatnych, rolników indywidualnych i podmiotów gospodarczych. Rozwój akcji kredytowej uzależniony jest bowiem ściśle od poziomu stabilnych źródeł finansowania w Banku.

Bank zarządza płynnością krótko-, średnio jak i długoterminową. Kluczowe znaczenia dla Banku ma kształtowanie się płynności w okresie do jednego miesiąca, które wymaga stałej, bieżącej oceny i analizy, tak aby zapewnić odpowiedni poziom rezerwy płynności.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów powinna umożliwiać elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych.

Z punktu widzenia zarządzania płynnością Banku najważniejsza jest analiza poziomu płynności w ujęciu krótko- i średnioterminowym. Zgodnie z Uchwałą Nr 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności, Bank Spółdzielczy w Małej Wsi dokonuje kalkulacji nadzorczych miar płynności na każdy dzień roboczy. Normy te dotyczą płynności krótkoterminowej (M1) jak i długoterminowej (M2).

Bank zakłada utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie podstawowym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, głównie gospodarstw domowych. Zachowując ostrożne podejście do zarządzania ryzykiem płynności Bank finansuje aktywa o dłuższych przedziałach zapadalności jedynie najbardziej stabilną częścią pozyskanych od klientów środków, czyli tzw. osadem na rachunkach.

W celu zachowania odpowiedniego poziomu płynności, Bank prowadzi działania zmierzające do wzrostu zobowiązań terminowych, a tym samym wydłużenia średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów (a tym samym zwiększenia stabilności pozyskanych środków).

Struktura podstawowych źródeł finansowania Banku oraz poziom wyznaczonych na nich wskaźników osadu według stanu na dzień 31.12.2015 r. prezentuje poniższa tabela w (w tys. zł).

Rodzaj	Stan	Wskaźnik osadu
środki bieżące przedsiębiorstw i instytucji niekomercyjnych	1 389	52,30%
środki terminowe przedsiębiorstw i instytucji niekomercyjnych	3 019	30,28%
środki bieżące gospodarstw domowych	15 521	84,33%
środki terminowe gospodarstw domowych	14 627	95,79%
środki bieżące podmiotów sektora rządowego i samorządowego	72	3,53%
środki terminowe podmiotów sektora rządowego i samorządowego	1 670	51,51%
Razem baza depozytowa	36 298	88,21%

Oprócz wspomnianych, Bank finansuje swoją działalność funduszami własnymi oraz depozytami pozyskanymi z Banku Zrzeszającego.

- Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Z uwagi na niewielką skalę działalności Banku funkcje zarządzania ryzykiem można uznać za scentralizowane.

- Zasady funkcjonowania w ramach zrzeszenia

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi jest zrzeszony z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A. Jako członek zrzeszenia nie ma dostępu do banku centralnego. W związku z tym, polityka Banku w zakresie

zarządzania płynnością wspomagana jest umową zrzeczeniową. Bank Zrzeszający realizuje następujące działania: prowadzi rozliczenia pieniężne Banku, prowadzi rachunki bieżące Banku, gromadzi nadwyżki środków pieniężnych (Bank Spółdzielczy w Małej Wsi zobowiązany jest lokować nadwyżki środków pieniężnych w Banku Zrzeszającym), oferuje możliwości zakupu za pośrednictwem Banku Zrzeszającego bonów pieniężnych i skarbowych papierów wartościowych, udziela w miarę potrzeb dopuszczalnego debetu w rachunku bieżącym oraz innych kredytów i pożyczek.

- Aspekty ryzyka płynności, na które bank jest narażony i które monitoruje

Do głównych źródeł występowania ryzyka płynności w Banku zalicza się:

1. Niedopasowanie terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów Banku,
2. Ryzyko związane ze stroną pasywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko nieprzewidywalnego zachowania się deponentów,
 - b) Ryzyko związane ze zdolnością pozyskania depozytów, oraz zaciągania kredytów i pożyczek,
 - c) Ryzyko poniesienia nieplanowanych kosztów, powodujące obniżenie wyniku finansowego Banku;
3. Ryzyka związane ze stroną aktywną bilansu Banku:
 - a) Ryzyko braku wystarczającej ilości aktywów płynnych, lub możliwości zbycia tych aktywów,
 - b) Ryzyko braku wystarczającej ilości środków pieniężnych w kasach Banku,
 - c) Ryzyko niedotrzymania terminów spłat kredytów oraz innych należności;
- 4) Ryzyko dużych koncentracji zobowiązań i należności,
- 5) Inne czynniki wpływające na ryzyko płynności Banku:
 - a) Wzrost aktywów niepracujących,
 - b) Brak możliwości pozyskiwania nowych klientów,
 - c) Zmiany przepisów prawnych, mogących wpłynąć na spadek depozytów w Banku.

- Dywersyfikacja źródeł finansowania

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego i samorządowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów (system limitów ostrożnościowych),
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące.

- Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności można zaliczyć:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności,
- kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku,
- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego,
- ograniczanie koncentracji zaangażowań wobec udziałowców i klientów powiązanych oraz innych nadmiernych zaangażowań,
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich powiększenia,
- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczenie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania),
- trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych,

- kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- umowa z Bankiem Zrzeszającym umożliwiającą przyjęcie lokat lub zaciągnięcie kredytów i pożyczek.

- Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Do podstawowych pojęć stosowanych w procesie mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności należy zaliczyć:

- 1) Baza depozytowa - zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) Depozyty stabilne (stałe) - depozyty, które w długim okresie czasu wykazują nieznaczne wahania; dzięki tym depozytom Bank może finansować aktywa o dłuższych terminach zapadalności; wartość depozytów stabilnych jest wyznaczana jako iloczyn wartości depozytów w poszczególnych grupach podmiotowych i rodzajowych oraz wskaźnika osadu, wyliczonego dla danej grupy depozytów w analizowanym okresie,
- 3) Depozyty niestabilne (zmienne) - stanowią różnicę pomiędzy łącznym stanem depozytów, a wartością depozytów stabilnych z tego samego okresu; Bank nie może na nich polegać przy finansowaniu aktywów o dłuższych terminach zapadalności,
- 4) Dzień sprawozdawczy – dzień, na który Bank oblicza nadzorcze miary płynności, przy czym dla obliczeń nadzorczych miar płynności dniem sprawozdawczym jest każdy dzień roboczy,
- 5) Limity ostrożnościowe – minimalna lub maksymalna granica określająca dopuszczalną wielkość pozycji lub wskaźnika, decydujących o poziomie limitowanego ryzyka płynności; limity ustalane są dla całego Banku, mają na celu zachowanie właściwego poziomu narażenia Banku na ryzyko płynności,
- 6) Luka płynności (kontraktowa) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym sporządzane na podstawie szacunków przepływów pieniężnych w celu ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie przepływów pieniężnych polega na ustaleniu okresów pozostałych do zapadalności aktywów i wymagalności pasywów oraz pozycji pozabilansowych poprzez zestawienie tych aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w narastających przedziałach czasowych, licząc od daty sporządzenia zestawienia. Występowanie dodatniej/ujemnej różnicy pomiędzy sumą aktywów zapadających a sumą pasywów wymagalnych i pozycji pozabilansowych w danym przedziale czasowym wskazuje na utrzymywanie luki dodatniej/ujemnej,
- 7) Luka płynności (urealniona) - zestawienie niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów w danym przedziale czasowym uwzględniające założenia co do możliwych zachowań pozycji aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych w celu realnego ustalenia przyszłego poziomu płynności. Szacowanie urealnionych przepływów pieniężnych wymaga wypracowania przez bank własnej, ostrożnościowej techniki ich oceny uwzględniającej założenia dotyczące m. in. wcześniejszych wypłat depozytów, późniejszych spłat kredytów, stabilności źródeł finansowania, zasad wpływu na pozycję płynności zobowiązań i należności warunkowych oraz innych transakcji pozabilansowych, kosztów wymuszonej sprzedaży aktywów czy zmian sytuacji gospodarczej i upodobań klientów,
- 8) Nadwyżka płynności – suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych,
- 9) Płynność finansowa - zdolność do wymiany aktywów na gotówkę, celem uregulowania swoich bieżących zobowiązań; utrzymanie odpowiedniej płynności oznacza posiadanie lub łatwy dostęp do dostatecznej ilości środków finansowych, aby sprostać obecnemu lub potencjalnemu zapotrzebowaniu na te środki ze strony klientów (deponentów i kredytobiorców) Banku; płynność

polega na zdolności do finansowania aktywów, terminowego wywiązywania się ze zobowiązań i przetrwania spadku depozytów w toku sezonowej działalności Banku, jak również w rozmaitych innych dających się przewidzieć warunkach,

10) Płynność śróddzienna (bieżąca) - zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu,

11) Płynność krótkoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni,

12) Płynność średnioterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy,

13) Płynność długoterminowa - zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy,

14) Ryzyko finansowania - zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i zabezpieczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania,

15) Ryzyko płynności - zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Poziom ekspozycji Banku na ryzyko płynności ograniczany jest obowiązującym systemem limitów, zarówno zewnętrznych jak i wewnętrznych. Proces mierzenia pozycji płynnościowej i ryzyka płynności jest oparty o analizę następujących wskaźników:

1. Wskaźnik płynności do 7 dni,
2. Wskaźnik płynności do 1 miesiąca,
3. Wskaźnik płynności do 3 miesięcy,
4. Wskaźnik płynności do 6 miesięcy,
5. Wskaźnik płynności do 1 roku
6. Wskaźnik płynności do 2 lat,
7. Wskaźnik płynności do 5 lat,
8. Wskaźnik płynności do 10 lat,
9. Wskaźnik płynności do 20 lat,
10. Wskaźnik płynności powyżej 20 lat.
11. Aktywa płynne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
12. Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%],
13. Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
14. Kredyty - wg wartości nominalnej / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
15. Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
16. Depozyty stabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
17. Depozyty niestabilne / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
18. Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%],
19. Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa - wg wartości bilansowej [%],
20. Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
21. Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],
22. Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%],
23. Depozyty stabilne / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%],

24. Depozyty stabilne (50% ich wartości) + Fundusze własne / Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i realiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%],
25. Należności z tytułu kredytów, skup. wierz. i realiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem wg wartości brutto [%]
26. Zrywalność depozytów [%]
27. Wskaźnik osadu ogółem [%].

System limitów wewnętrznych Banku określany jest oddzielnymi Uchwałami Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku. Ponadto Bank posiada wewnętrzne procedury postępowania w przypadku stwierdzenia przekroczenia limitów płynnościowych, obejmujące m.in. zasady informowania organów Banku o niedotrzymaniu wartości granicznych oraz wskazujące komórki odpowiedzialne za podjęcie działań ograniczających narażenie na ryzyko płynności do poziomów akceptowanych przez Bank.

- Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku (produktu) w zarządzaniu płynnością płatniczą

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi inwestuje nadwyżki środków w Banku Zrzeszającym na rachunku bieżącym, lokatach typu overnight oraz w lokatach o krótkich terminach zapadalności. Bank za pośrednictwem Banku Zrzeszającego dokonuje zakupu 7 – dniowych bonów pieniężnych NBP.

- Sposób wykorzystania testów warunków skrajnych

Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku, przy opracowaniu planów awaryjnych płynności, w procesie planowania strategicznego Banku oraz w procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

- Opis modelowanych scenariuszy testów warunków skrajnych

Bank dokonuje identyfikacji wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności i na ich podstawie ustala założenia do przeprowadzania testów warunków skrajnych.

Wykorzystywane w Banku testy warunków skrajnych badają wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank. Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka.

Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściowo.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych z uwzględnieniem następujących scenariuszy:

1) test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,

2) odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych wynikających z Uchwały Nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności,

3) odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań Banku,

4) test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20 %,

- 5) test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów Banku w przypadku różnej dynamiki wpływów środków,
- 6) test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego,
- 7) test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, oraz zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego,
- 8) test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego, zmiany struktury aktywów polegającej na wzroście portfela kredytowego, oraz spadku depozytów terminowych,
- 9) test kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy.

Bank sporządza testy warunków skrajnych w okresach kwartalnych, za wyjątkiem testu kształtowania się wskaźników płynności przy zastosowaniu prognoz kształtowania się aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych w oparciu o zatwierdzony w Banku plan finansowy, który sporządzany jest z częstotliwością roczną. Wyniki testów warunków skrajnych są przedmiotem raportowania Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych.

- Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Plany awaryjne podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością. Plany awaryjne podlegają testowaniu z częstotliwością roczną i mają na celu:

- a) uzyskanie potwierdzenia, że podział odpowiedzialności jest właściwy i zrozumiały,
- b) sprawdzeniu możliwości dokonywania transferu gotówki,
- c) przegląd możliwości uruchomienia planu awaryjnego w krótkim czasie,
- d) testowanie kluczowych założeń takich jak możliwość sprzedaży niektórych płynnych aktywów, wykorzystywanie możliwości finansowania się z Banku Zrzeszającego lub innego podmiotu finansowego, wykorzystania otrzymanych zobowiązań pozabilansowych dotyczących finansowania.

- Polityka Banku w zakresie utrzymania rezerw płynności

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- a) sprzedaż wysokopłynnych aktywów,
- b) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - ograniczenia akcji kredytowej,
 - sprzedaży części portfela kredytowego,
 - pozyskania finansowania z Banku Zrzeszającego;
 - wprowadzenie nowych produktów depozytowych w celu zwiększenia poziomu bazy depozytowej Banku.

Pozycje zaliczone do aktywów płynnych powinny spełniać następujące warunki:

- 1) są wolne od obciążeń;
- 2) nie są emitowane przez Bank lub podmiot zależny od Banku;

- 3) są odpowiednio zdywersyfikowane (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP),
 - 4) wartość aktywa jest łatwo dostępna na rynku lub można ją obliczyć za pomocą wzoru na podstawie danych dostępnych publicznie,
 - 5) można je łatwo upłynnić, w dowolnym momencie w ciągu 30 najbliższych dni kalendarzowych, w drodze zwykłej umowy sprzedaży, co oznacza, że nie istnieją żadne przeszkody prawne lub praktyczne w zakresie możliwości Banku do spieniężenia danego składnika aktywów w odpowiednim terminie,
 - 6) aktywa są notowane na uznanej giełdzie lub są zbywalne na aktywnych rynkach umów zwykłej sprzedaży (nie dotyczy środków w kasie, bonów pieniężnych, aktywów gwarantowanych przez NBP);
 - 7) podlegają zarządzaniu przez osoby, które w każdej chwili mogą podjąć decyzję o spieniężeniu aktywów w sytuacji awaryjnej,
 - 8) nie zostały wyemitowane przez żaden z poniższych podmiotów:
 - a) inną instytucję kredytową,
 - b) firmę inwestycyjną;
 - c) zakład ubezpieczeń;
 - d) zakład reasekuracji;
 - e) finansową spółkę holdingową;
 - f) finansową spółkę holdingową o działalności mieszanej;
 - g) żaden inny podmiot, który prowadzi co najmniej jedną z działalności wymienionych w załączniku I do dyrektywy 2013/36/UE
- Ograniczenia regulacyjne odnośnie transferu w ramach Zrzeszenia

Bank ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego. Szczegółowo transfer płynności w ramach zrzeszenia przedstawiono w pkt Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu.

- Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności objęte zostało systemem sprawozdawczości wewnętrznej. Członek Zarządu bezpośrednio nadzorujący zarządzanie płynnością otrzymuje codziennie zestawienie przepływów środków pieniężnych, zagospodarowanie wolnych środków oraz wykorzystanie limitów w ramach monitorowania płynności śróddziennej, kalkulacje nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR).

Zarząd Banku w okresach miesięcznych otrzymuje raport z zarządzania płynnością śróddzienną, analizę nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR, Raport z analizy ryzyka płynności. Zarząd Banku w okresach kwartalnych otrzymuje analizę stopnia wykonania planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania oraz wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych. Zarząd Banku w okresach rocznych otrzymuje informację z przeprowadzonych testów planów awaryjnych płynności.

Zarząd Banku w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, w tym analizę stopnia wykonania Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, wyniki testów warunków skrajnych. Rada Nadzorcza z częstotliwością roczną otrzymuje sprawozdanie z realizacji polityki płynności.

Informacje ilościowe

- Rozmiar i skład nadwyżki płynności

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostanie zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane jako źródło aktywów płynnych. Składniki nadwyżki płynności wg stanu na dzień 31.12.2015 r. zaprezentowano poniżej.

Nadwyżka płynności na dzień 31.12.2015 r. (w tys. zł)

31 grudzień 2015	
Nadwyżka płynności	4 991
kasa	1 692
bony pieniężne NBP	3 299

- Normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka

W poniższej tabeli przedstawiona została kalkulacja nadzorczych miar płynności na dzień 31.12.2015r.

Aktywa*		w tys. zł	
A1	Podstawowa rezerwa płynności	8 176	
A2	Uzupełniająca rezerwa płynności	3 299	
A3	Pozostałe transakcje zawierane na hurtowym rynku finansowym	0	
A4	Aktywa o ograniczonej płynności	30 071	
A5	Aktywa niepłynne	1 638	
A6	Aktywa ogółem	43 183	
Pasywa*		w tys. zł	
B1	Fundusze własne pomniejszone o sumę wartości wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego i wymogu z tytułu ryzyka rozliczenia dostawy oraz ryzyka kontrahenta	5 912	
Miary płynności		Wartość minimalna	Wartość
M1	Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem $((A1+A2) / A6)$	0,20	0,27
M2	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi $(B1 / A5)$	1,00	3,61

Zgodnie z wymogami nałożonymi przez Rozporządzenie CRR oraz wydanymi do niego aktami delegowanymi, Bank oblicza w każdym dniu roboczym wskaźnik pokrycia wypływów netto LCR, który obrazuje w jakim stopniu Bank jest zabezpieczony przed sytuacją skrajną, która utrzymuje się przez okres 30 dni, wynikającą z zakłócenia równowagi wpływami i wypływami płynności.

Wskaźnik LCR oblicza się jako stosunek zabezpieczenia przed utratą płynności i różnicy pomiędzy odpływami i przyprawami dotyczącymi kolejnych 30 dni - zakłada się, że przyprawy nie mogą stanowić więcej niż 75% wartości odpływów. Minimalny, wymagany prawem, poziom wskaźnika LCR wynosił 60%. Bank Spółdzielczy w Małej Wsi odnotował na dzień 31.12.2015 r. wskaźnik LCR na poziomie 569%.

Zarówno LCR jak i nadzorcze miary płynności obliczane są na każdy dzień roboczy, a informacja o ich poziomie przekazywana jest Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowo-księgowych. Dodatkowo,

informacja o kształtowaniu się wspomnianych miar przedkładana jest każdorazowo na posiedzeniach Zarządu, a następnie w okresach kwartalnych – na posiedzeniach Rady Nadzorczej Banku.

- Urealniona luka płynności wg stanu na 31.12.2015 r. zawierająca pierwszych pięć przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych

LUKA	Do 7 dni	Powyżej tygodnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 do 3 miesięcy	Powyżej 3 do 6 miesięcy	Powyżej 6 miesięcy do 1 roku
Limit	min. 1,0	min. 1,0	min. 1,0	min. 1,2	min. 1,2
Wskaźnik płynności	1,76	2,08	2,09	2,20	2,51

Analiza urealnianych terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, wykazała, że limity dotyczące wskaźników luki we wszystkich okresach na koniec 2015 roku zostały dotrzymane.

- Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu

Bank Spółdzielczy w Małej Wsi ma możliwość pozyskania środków z Banku Zrzeszającego w postaci dopuszczalnego limitu debetowego w rachunku bieżącym oraz kredytów i pożyczek przeznaczonych na inne cele.

XXIV. WYMOGI INFORMACYJNE ZGODNIE Z ART. 111a UST. 4 USTAWY PRAWO BANKOWE

Opis systemu zarządzania, w tym systemu zarządzania ryzykiem

Opis systemu zarządzania zawarto w części II *Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem* niniejszego Ujawniania.

Opis systemu kontroli wewnętrznej

W Banku funkcjonuje system kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i stopnia złożoności działalności Banku. System kontroli wewnętrznej określony został w „Regulaminie kontroli wewnętrznej i audytu w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi”.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspomaganie procesów decyzyjnych, przyczyniających się do zapewnienia:

1. skuteczności i wydajności działania Banku;
2. wiarygodności sprawozdawczości finansowej, nadzorczej oraz informacji zarządczej;
3. zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi,
4. bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji.

System kontroli wewnętrznej obejmuje całą działalność Banku.

Za zorganizowanie oraz prawidłowe funkcjonowanie skutecznego systemu kontroli wewnętrznej odpowiada Zarząd Banku. Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Bezpośredni nadzór nad systemem kontroli wewnętrznej w tym nad audytem wewnętrznym sprawuje Prezes Zarządu. Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby

przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Rodzaje kontroli wewnętrznej:

1. kontrola wstępna - badanie dokumentów przed wykonaniem czynności, dyspozycji, mająca na celu zapobieganie wprowadzaniu błędnych danych;
2. kontrola bieżąca - sprawdzanie (obserwacja) przebiegu wykonywanych czynności i stanu majątku;
3. kontrola następną - badanie dokumentów i zapisów ewidencyjno-księgowych odzwierciedlających czynności dokonane (post factum).

System kontroli wewnętrznej w Banku tworzą trzy skoordynowane formy organizacyjne:

1. samokontrola - czyli kontrola własnej pracy przez każdego pracownika względem siebie, jak również grup pracowników w ramach swojej komórki organizacyjnej;
2. kontrola funkcjonalna – sprawowana przez Członków Zarządu w ramach obowiązku nadzoru wynikającego z zajmowanego stanowiska pracy oraz przez wszystkie osoby, którym obowiązki kontrolne wyznaczono w zakresach czynności;
3. audyt wewnętrzny – wykonywany przez Bank zrzeczający na zasadach określonych w odpłatnej umowie zlecenia.

W związku z umową zlecenia o wykonywaniu w Banku audytu wewnętrznego, zawartą z Bankiem zrzeczającym, w Banku nie tworzy się komórki audytu wewnętrznego.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka, tj. obejmuje w szczególności obszary obciążone wysokim ryzykiem.

Wyniki kontroli wewnętrznej funkcjonalnej i audytu wewnętrznego są przedmiotem analizy i oceny Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.

Funkcjonujące w Banku procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej podlegają ocenie oraz okresowej weryfikacji dokonywanej przez zespół pracowników Banku wyznaczony przez Prezesa Zarządu, pod kątem:

1. zgodności ze strukturą organizacyjną Banku (system zależności służbowych, kontrola kierownicza),
2. dostosowania procedur bankowych do zmian przepisów zewnętrznych,
3. funkcjonowania systemów informatycznych,
4. obszarów ryzyka objętych systemem kontroli wewnętrznej,
5. realizacji zaleceń pokontrolnych,
6. zgodności Regulaminu kontroli wewnętrznej i audytu z przepisami zewnętrznymi.

Wyniki przeprowadzonego przeglądu, oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej są materiałem do decyzji organów Banku w zakresie doskonalenia systemu kontroli wewnętrznej.

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń

Informacje dotyczące polityki wynagrodzeń zawarto w części XVII *Polityka w zakresie wynagrodzeń* niniejszego Ujawnienia.

Informacje o powołaniu komitetu ds. wynagrodzeń

W Banku nie działa Komitet ds. wynagrodzeń w rozumieniu art. 9cb ust.1 ustawy Prawo bankowe, z uwagi na to, że nie jest bankiem istotnym w rozumieniu art. 4 ust.1 pkt 35) ustawy Prawo bankowe.

Informacje o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej Banku i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Walne Zgromadzenie w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną za 2015 r. oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Informacja o strategii i celach zarządzania ryzykiem

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone jednostki oraz komórki organizacyjne.

W procesie zarządzania ryzykiem, strategiczne cele określa Rada Nadzorcza, która ocenia skuteczność działania Zarządu, mających na celu zapewnienie efektywności procesu zarządzania ryzykiem. W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne, do których należy:

Rada Nadzorcza dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem powinny obejmować pełny zakres działalności Banku.

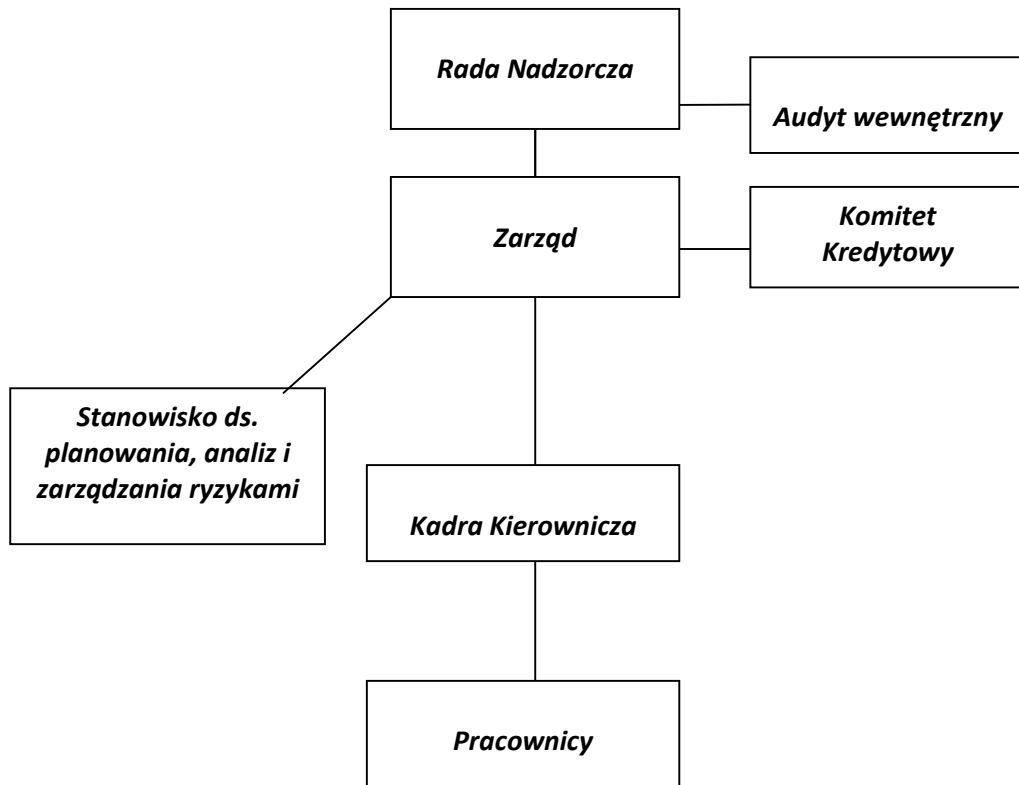
Komitet Kredytowy uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych oraz ich klasyfikacji pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Stanowiska to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom, komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania ryzykami.

Audyt wewnętrzny ma na celu kontrolę i ocenę sprawności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Dostarcza ona obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania kontroli instytucjonalnej zlecane są do realizacji odpowiednim służbom Banku Zrzeszającego.

Pozostali pracownicy Banku mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Poniżej przedstawiony został schemat organizacji zarządzania ryzykiem w Banku.

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje „Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi” oraz zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy, obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznała za istotne.

Proces zarządzania ryzykiem w Banku obejmuje następujące działania: gromadzenie informacji, identyfikację i ocenę ryzyka, limitowane ryzyka, pomiar i monitorowanie ryzyka, raportowanie, stosowanie narzędzi redukcji ryzyka (działania zapobiegawcze).

Bieżące zarządzanie ryzykiem polega na: gromadzeniu informacji dotyczących ryzyka, ograniczaniu ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowalnego poziomu, podejmowaniu działań zmierzających do ograniczania liczby i skali występujących zagrożeń, ograniczaniu negatywnych skutków ryzyka.

Do ryzyk istotnych w swojej działalności, które podlegają szczególnemu nadzorowi Bank zalicza:

- 1) ryzyko kredytowe,
- 2) ryzyko koncentracji zaangażowań,
- 3) ryzyko operacyjne,
- 4) ryzyko płynności i finansowania,
- 5) ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- 6) ryzyko braku zgodności,
- 7) ryzyko biznesowe,
- 8) ryzyko kapitałowe (niewypłacalności).

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko niewywiązania się kontrahenta Banku z obowiązku zwrotu udzielonych kontrahentowi przez Bank należności; ryzyko to wpływa w sposób najbardziej istotny na działalność Banku, ponieważ nie spłacenie udzielonych należności wiąże się z poniesieniem przez bank ewentualnych dużych strat.

Celem strategicznym zarządzania ryzykiem kredytowym jest utrzymywanie stabilnego i zrównoważonego pod względem jakości i wartości portfela kredytowego równocześnie cechującego się wysoką dochodowością oraz bezpieczeństwem rozumianym jako minimalizacja ryzyka wystąpienia kredytów zagrożonych.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku przebiega w następujących etapach:

1. Identyfikacja czynników ryzyka kredytowego.
2. Ocena oraz ustalenie dopuszczalnych norm ryzyka (limity).
3. Monitorowanie, pomiar i raportowanie ryzyka.
4. Wdrażanie technik redukcji ryzyka.
5. Analiza ryzyka ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie – zgodnie z zapisami Rekomendacji S.
6. Zarządzanie ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych, zgodnie z Rekomendacją T.
7. Testy warunków skrajnych.
8. Weryfikacja przyjętych procedur.
9. Kontrola zarządzania ryzykiem kredytowym.

Ryzyko kredytowe należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

- 1) Badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów.
- 2) Wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych.
- 3) Prawidłowym zabezpieczaniu zwrotności ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotność kredytów.
- 4) Bieżącym monitoringiem zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania.
- 5) Dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych.
- 6) Prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami.
- 7) Kontroli działalności kredytowej.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego przeprowadzane jest za pomocą:

- 1) Dywersyfikacji ryzyka (limity).
- 2) Analizy skuteczności przyjmowanych zabezpieczeń ekspozycji kredytowych.
- 3) Monitorowaniu rynku podstawowych zabezpieczeń, przyjmowanych przez Bank, tj. rynku nieruchomości.

- 4) Analizy struktury podmiotowej i produktowej portfela kredytowego.
- 5) Monitorowania ekspozycji zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka.
- 6) Przedsięwzięć organizacyjno-kadrowych polegających w szczególności na:
 - a) Organizacji bezpiecznych systemów podejmowania decyzji kredytowych.
 - b) Rozdzieleniu funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, poprzez wdrożenie zasady, że ocenę ryzyka przeprowadza Zarząd lub jego pełnomocnicy z wykorzystaniem dokumentacji opracowanej przez pracownika kredytowego, w oparciu o zatwierdzone przez Zarząd regulacje.
 - c) Podziale nadzoru nad ryzykami wśród członków Zarządu. Nadzór nad ryzykiem kredytowym sprawuje Prezes Zarządu.
 - d) Przydzieleniu nadzoru nad wdrażaniem Polityki kredytowej, w tym polityki zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych (DEK) oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) Członkowi Zarządu ds. Handlowych.
 - e) Prawidłowym przepływie informacji.
 - f) Odpowiednim doborze i szkoleniu kadr.
 - g) Nadzorze nad działalnością kredytową.
 - h) Organizacji odpowiedniego systemu kontroli i audytu.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego w cyklach miesięcznych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami. Raporty zawierają m.in. analizą ilościową, jakościową oraz wskaźnikową portfela kredytowego. Raporty przedkładane są Zarządowi – w cyklach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych. Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dotyczące ryzyka kredytowego z częstotliwością kwartalną.

Pomiar ryzyka kredytowego z uwzględnieniem ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie obejmuje:

- 1) Ustalenie jakości należności na podstawie następujących kryteriów:
 - a) struktury jakościowej aktywów banku, a w szczególności portfela kredytowego: udział należności zagrożonych w łącznej kwocie należności wg wartości nominalnej oraz struktura należności zagrożonych,
 - b) stopień zabezpieczenia aktywów,
 - c) identyfikacja należności, które w przeszłości przynosiły Bankowi ponadprzeciętne straty;
- 2) Ocena adekwatności rezerw:
 - a) wielkość rezerw celowych odnoszących się do poszczególnych klas ryzyka, niezbędnych do pokrycia ewentualnych strat,
 - b) poziom rezerwy na ryzyko ogólne w odniesieniu do portfela należności i zmian w obciążeniu portfela ryzykiem;
- 3) Ocena windykacji należności:
 - a) poziom odzyskanych należności zagrożonych (rozwiązanych rezerw), czy to w wyniku spłaty, czy też poprawy zabezpieczenia, wskazujący na sposób zarządzania trudnymi kredytami (np. poprzez właściwą restrukturyzację),
 - b) kwoty kredytów zrestrukturyzowanych oraz odnowionych lub aneksowanych (nieuzasadnione odnawianie lub aneksowanie kredytów może świadczyć o chęci ukrycia należności zagrożonych i uniknięcia konieczności tworzenia rezerw celowych);

- 4) Uwarunkowania gospodarcze, ogólnokrajowe i lokalne oraz ich wpływ na jakość portfela kredytowego Banku, a przez to na konieczność dokonywania odpisów na rezerwy celowe;
- 5) Oszacowanie strat (faktycznych i potencjalnych) oraz ich pokrycia w funduszach własnych Banku;
- 6) Ocena trendów, zwłaszcza niekorzystnych, wskazujących na pogorszenie jakości aktywów i wzrost potencjalnych strat (oszacowanie przyszłych strat w wyniku obniżenia jakości aktywów i ocena, czy wielkość rezerw celowych jest wystarczająca); ocena, czy zmiany powodują obniżenie, czy też wzrost potencjalnego ryzyka.

Monitorując ryzyko kredytowe na jakie narażony jest Bank w związku z zaangażowaniem w detaliczne ekspozycje kredytowe oraz ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami określa poziom tego ryzyka oraz przeprowadza kwartalne analizy w celu weryfikacji tego poziomu.

Zakres analiz obejmuje w szczególności:

- a) charakterystykę portfela detalicznych ekspozycji kredytowych
- b) charakterystykę ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

Elementem analiz jest charakterystyka portfela detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, sporządzana przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami z wykorzystaniem informacji przekazanych przez komórki organizacyjne Banku.

Zarząd Banku przedkłada Radzie Nadzorczej:

- 1) w okresach kwartalnych – raporty na temat poziomu ponoszonego przez Bank ryzyka z tytułu detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie
- 2) w okresach półrocznych – sprawozdania o wynikach dokonanej przez Zarząd Banku oceny realizowanej polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, w tym detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym o prawidłowości i skuteczności działań mających na celu wprowadzenie w życie jej założeń oraz o rzetelności sprawozdań i informacji dotyczących jej realizacji,
- 3) w okresach rocznych – wyniki testów warunków skrajnych.

Ryzyko koncentracji zaangażowań

Ryzyko koncentracji zaangażowań jest to ryzyko nie wykonania zobowiązania/zobowiązań przez pojedyncze (także powiązane kapitałowo lub organizacyjnie) podmioty oraz przez grupy podmiotów, w przypadku których prawdopodobieństwo nie wykonania zobowiązania jest zależne od wspólnych czynników. Ryzyko koncentracji zaangażowań jest związane ze zbyt dużym zaangażowaniem wobec:

- pojedynczych klientów lub grup klientów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- tego samego sektora gospodarczego,
- tego samego rodzaju zabezpieczenia kredytowego,
- tego samego instrumentu finansowego.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka koncentracji zaangażowań jest zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji portfela aktywów pozwalającej zredukować ryzyko kredytowe związane z niewypłacalnością podmiotów charakteryzujących się podobnym profilem działania (branża), wielkością zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, a także zapewnienie odpowiedniej dywersyfikacji instrumentów finansowych oraz zabezpieczeń pozwalających zredukować ryzyko zmian rynkowych wartości przyjętych zabezpieczeń kredytowych.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami monitoruje w trybie miesięcznym wykorzystanie limitów koncentracji zaangażowań na bazie informacji przekazywanych przez jednostki i komórki organizacyjne Banku. Raporty przedkładane są Zarządowi – w cyklach miesięcznych oraz Radzie Nadzorczej Banku w okresach kwartalnych. W zakresie ryzyka koncentracji zaangażowań Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne jest to ryzyko poniesienia strat powstałych w wyniku niewłaściwych lub wadliwie przebiegających procesów wewnętrznych, działań ludzi, funkcjonowania systemów, strat wynikających z przyczyn zewnętrznych, a także ryzyka prawnego.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest ograniczenie możliwości wystąpienia nieoczekiwanych strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poprzez wdrożenie skutecznego i adekwatnego do aktualnego profilu ryzyka procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, budowę świadomości pracowników poprzez odpowiednie szkolenia i działania zarządcze, wdrożenie skutecznego systemu monitorowania ryzyka i kontroli wewnętrznej, a także zapewnienie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego i informacji.

Podział zadań i odpowiedzialności w strukturze organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym

Rada Nadzorcza

- 1) Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku.
- 2) Rada Nadzorcza zatwierdza dokumenty strategiczne w obszarze zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku, a tym także apetyt/tolerancję na ryzyko operacyjne zawartą w tych dokumentach.
- 3) Rada Nadzorcza dokonuje oceny i weryfikacji kompetencji członków Zarządu w zakresie poprawnego działania systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 4) Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad współpracą z zewnętrznymi dostawcami usług, nad zarządzaniem bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz nad funkcjonowaniem elektronicznych kanałów dystrybucji.

Zarząd

- 1) Zarząd odpowiada za opracowanie i wdrożenie pisemnej strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także za opracowanie systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, jego wdrożenie, zapewnienie jego spójności ze strategią zarządzania tym ryzykiem oraz właściwe funkcjonowanie tego systemu w Banku, w tym – jeśli to konieczne – wprowadzanie niezbędnych korekt w celu usprawnienia tego systemu
- 2) Zarząd banku zobowiązany jest zapewnić, że system zarządzania ryzykiem operacyjnym jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania tym ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. etapach: identyfikacji, oceny, przeciwdziałania, kontroli monitorowania i raportowania.
- 3) Zarząd podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także organizacji i działania środowiska wewnętrznego zarządzania tym ryzykiem, w ramach posiadanych kompetencji. W tym zakresie Zarząd zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem operacyjnym.

- 4) Dokonuje regularnych przeglądów strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zasad zarządzania tym ryzykiem, zgodnie z odpowiednimi regulacjami wewnętrznymi.
- 5) W przypadkach, gdy zajdzie taka potrzeba – Zarząd powoduje weryfikację i aktualizację strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym i systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym
- 6) Okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka operacyjnego, na które narażony jest Bank.
- 7) Zarząd odpowiada za współpracę z zewnętrznymi dostawcami usług, zarządzanie bezpieczeństwem środowiska teleinformatycznego oraz funkcjonowanie elektronicznych kanałów dystrybucji.

Członek Zarządu

- 1) Pełni rolę wydzielonej funkcji ds. zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 2) Pełni rolę właściciela procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym zakresie koordynuje i nadzoruje w sposób bieżący procesy zarządzania ryzykiem operacyjnym w skali całego Banku.
- 3) Odpowiada za wykonanie uchwał Zarządu w zakresie wdrożenia i funkcjonowania procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym.
- 4) Nadzoruje w sposób bieżący poziom ryzyka operacyjnego, poprzez zapoznawanie się z odpowiednimi informacjami sprawozdawczymi dotyczącymi profilu ryzyka operacyjnego Banku, a także wnioskuje do Zarządu o podjęcie działań w przypadkach konieczności reakcji Zarządu (uczestniczy z poziomu Zarządu w bieżącym monitorowaniu ryzyka).
- 5) Nadzoruje terminowość i prawidłowość raportowania przez komórki i jednostki organizacyjne Banku informacji zarządczej w zakresie ryzyka operacyjnego.
- 6) Nadzoruje zachowanie adekwatności niniejszej Instrukcji względem skali i rodzaju działalności Banku, a także spójności jej treści z innymi regulacjami obowiązującymi w Banku.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami

- 1) Pełni rolę wyodrębnionej komórki ds. ryzyka operacyjnego,
- 2) Opracowuje i aktualizuje projekty metodyk w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym określonych przez system aktów normatywnych definiujących proces zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz sposoby realizowania tego procesu.
- 3) Inicjuje wprowadzanie oraz rozwijanie narzędzi wspomagających zarządzanie ryzykiem operacyjnym
- 4) Dokonuje lub koordynuje odpowiednio czynności identyfikacji, pomiaru i oceny poziomu narażenia na ryzyko operacyjne dla wszystkich istotnych obszarów działalności Banku oraz wszystkich nowych produktów, procesów i systemów.
- 5) Monitoruje poziom ryzyka operacyjnego zgodnie z przyjętymi w Banku zasadami.
- 6) Uczestniczy w opracowaniu metod przeciwdziałania ryzyku operacyjnemu we współpracy z komórkami organizacyjnymi odpowiadającymi za obszar, którego dotyczy dana metoda, w tym w odpowiednio w opracowaniu i weryfikacji:
 - a) regulaminów, procedur, instrukcji związanych z ryzykiem operacyjnym
 - b) planów awaryjnych i ciągłości działania.
- 7) Dokonuje okresowego przetwarzania i przygotowania informacji sprawozdawczych związanych z ryzykiem operacyjnym na potrzeby Rady Nadzorczej, Zarządu, Członka Zarządu, właścicieli procesów.

Kontrola instytucjonalna

Nadzoruje metodykę zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku oraz dokonuje przeglądów (kontroli) poprawności realizacji procesu zarządzania tym ryzykiem.

Inne jednostki i komórki organizacyjne Banku

- 1) Pracownicy wszystkich na wszystkich stanowiska w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku odpowiadają za przestrzeganie zasad obowiązujących w Banku w zakresie ryzyka operacyjnego zawartych w odrębnych regulacjach wewnętrznych Banku.

- 2) Kierownictwo jednostek oraz komórek organizacyjnych Banku wspiera Stanowisko ds. planowania, analiz i zarządzania ryzykami w identyfikowaniu profilu ryzyka operacyjnego Banku poprzez udzielanie informacji o głównych potencjalnych zagrożeniach operacyjnych w ich obszarach odpowiedzialności, a także uczestnictwo w samoocenie ryzyka. Informacje te są przekazywane w trybie oraz w sposób określonym w odrębnych regulacjach wewnętrznych.
- 3) Pracownicy wszystkich jednostek i komórek organizacyjnych Banku zobowiązani są do przekazywania informacji o incydentach i zdarzeniach operacyjnych w trybie określonym odrębnym aktem normatywnym Banku regulującym sposób gromadzenia wymienionych danych.

Szacowanie ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego odbywa się w ramach szacowania ryzyka operacyjnego, zgodnie z zapisami niniejszej Instrukcji oraz Instrukcji sporządzania informacji zarządczej w Banku Spółdzielczym w Małej Wsi.

Bank szacuje poziom, prawdopodobieństwo oraz straty finansowe i niefinansowe z tytułu ryzyka w zakresie bezpieczeństwa środowiska teleinformatycznego.

Identyfikacja ryzyka: identyfikowane jest ryzyko wynikające z zagrożeń wewnętrznych, jak również zagrożeń zewnętrznych. Dokonywana jest identyfikacja zagrożeń na podstawie danych historycznych jak i identyfikacja zagrożeń hipotetycznych. Bank ustala, że w celu rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego są stosowane następujące istotne dla działalności Banku linie biznesowe: bankowość komercyjna, bankowość detaliczna, płatności i rozliczenia. W ramach identyfikacji ryzyka bank prowadzi rejestrację zdarzeń ryzyka operacyjnego i analizę ich przyczyn, rejestrację zagrożeń zewnętrznych i analizę ich potencjalnego wpływu na działalność Banku. Rejestrowane są straty operacyjne brutto, tam gdzie to występuje odwracalność straty.

Ocena ryzyka: polega na określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia i wielkości możliwych przyszłych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. W ramach oceny analizowane będą zagrożenia zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Podstawą oceny jest samoocena ryzyka procesów, a także sporządzane na jej podstawie mapy ryzyka, będące prezentacją profilu ryzyka operacyjnego.

Przeciwdziałanie ryzyku: Mechanizmy reakcji na ryzyko obejmują odpowiedni akceptację strat, kształtowanie ryzyka, transfer (przeniesienie) ryzyka, unikanie ryzyka.

Kontrola: system zarządzania ryzykiem operacyjnym podlega kontroli wewnętrznej zgodnie z odrębnymi wewnętrznymi aktami normatywnymi Banku.

Monitorowanie ryzyka obejmuje:

- 1) zdarzenia operacyjne, ich źródła – na podstawie rejestru incydentów ryzyka operacyjnego,
- 2) skuteczności działań odwracających (naprawczych) i innych metod ograniczania ryzyka – na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 3) czynniki otoczenia gospodarczego – na podstawie rejestru zewnętrznych zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- 4) wykonanie limitów przyjętych w strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym,
- 5) analizę wskaźników KRI,
- 6) czynniki kontroli oraz skuteczność działań kontrolnych – na podstawie wyników (sprawozdań) kontroli wewnętrznej (funkcjonalnej) oraz audytu wewnętrznego,
- 7) czynniki transferu ryzyka – na podstawie rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego

W procesie monitoringu ryzyka uczestniczą:

- 1) Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami – w zakresie przetwarzania danych do monitoringu i sporządzenia odpowiednich sprawozdań i analiz,
- 2) właściciele procesów – w zakresie nadzoru nad ryzykiem procesów,
- 3) Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych – w zakresie bieżącego nadzoru nad ryzykiem operacyjnym całości Banku,
- 4) Zarząd – w zakresie nadzoru nad ryzykiem operacyjnym Banku.

Raportowanie: poziom ryzyka operacyjnego raportowany jest w okresach kwartalnych na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej. Raporty sporządzane są przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami. Sprawozdanie z realizacji strategii zarządzania ryzykiem operacyjnym przekazywane jest w okresach rocznych na posiedzenia Rady Nadzorczej oraz Zarządu Banku. Bank w ramach oceny ryzyka operacyjnego przeprowadza roczne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka operacyjnego. Wyniki testów warunków skrajnych w ramach tego ryzyka przedkładane są Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku.

Ryzyko płynności i finansowania

Ryzyko płynności – zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko finansowania – zagrożenie niedostatku stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio- i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym lub potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez bank z zobowiązań finansowych, takich jak płatności i rozliczenia, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio- i długoterminowej, bądź w całości, bądź związane z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Przez zarządzanie ryzykiem płynności rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Cele polityki zarządzania ryzykiem płynności:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z ich terminami wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Celem polityki zarządzania ryzykiem płynności nie jest przetrwanie sytuacji kryzysowej, lecz w głównej mierze zapobieganie takiej sytuacji; Bank, aby spełnić powyższy cel, jest zobowiązany do zapewnienia terminowej realizacji bieżących i przyszłych zobowiązań wobec klientów (regulowania zobowiązań płatniczych, wypłat środków deponentom, wywiązania się z przyjętych zobowiązań kredytowych oraz pełnego wykonania udzielonych zobowiązań pozabilansowych).

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uczestniczą:

Rada Nadzorcza Banku:

- a) w zakresie swoich kompetencji sprawuje nadzór nad ryzykiem płynności jakie ponosi Bank oraz metody zarządzania tym ryzykiem,

- b) zatwierdza maksymalny poziom ryzyka płynności, jaki może obciążać działalność Banku (apetyt na ryzyko), a także tolerancję ryzyka płynności określoną przez Zarząd,
- c) zatwierdza przygotowaną przez Zarząd strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka,
- d) powinna zapewnić, by członkowie Zarządu i odpowiedni pracownicy posiadali właściwe kompetencje,
- e) w ramach wypełniania swoich funkcji i odpowiedzialności za proces zarządzania ryzykiem w Banku, nadzoruje realizację polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- f) zatwierdza zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- g) nie rzadziej niż raz na kwartał analizuje raporty w zakresie poziomu płynności banku oraz zapewniać, by Zarząd banku podejmował odpowiednie działania naprawcze w sytuacji wystąpienia problemów,
- h) powinna przynajmniej raz w roku otrzymywać sprawozdania Zarządu zawierające informację o realizacji polityki zarządzania ryzykiem płynności oraz decydować o ewentualnej weryfikacji zasad Polityki zarządzania ryzykiem płynności.
- i) zatwierdza Plan Strategiczny, Plan finansowy oraz Plan pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, winna zostać niezwłocznie poinformowana w przypadku potencjalnych problemów płynnościowych w związku z istotnymi zmianami czynników ryzyka.

Zarząd Banku:

- a) w zakresie swych kompetencji, ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, jakie ponosi Bank oraz za efektywność metod zarządzania tym ryzykiem,
- b) określa tolerancję ryzyka płynności, zgodną z apetytem na ryzyko Banku, adekwatną do strategii działalności oraz do roli, jaką Bank pełni w systemie finansowym i przedstawia do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
- c) projektuje i wdraża system zarządzania ryzykiem płynności, obejmujący środowisko zarządzania ryzykiem i proces zarządzania ryzykiem płynności, zintegrowany z procesem zarządzania ryzykiem w Banku,
- d) wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku w zakresie zarządzania ryzykiem płynności dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka.
- e) odpowiada za opracowanie, wprowadzenie oraz aktualizację pisemnych polityk oraz procedur w zakresie zarządzania ryzykiem płynności,
- f) do obowiązków Zarządu należy również nadzór nad testami warunków skrajnych,
- g) jest odpowiedzialny za to, aby wszystkie jednostki organizacyjne, których działanie wpływa na płynność Banku, znały zasady Polityki i funkcjonowały zgodnie z zatwierdzonymi regulacjami,
- h) odpowiada za system informacji zarządczej i poprawność polityki informacyjnej (ujawnień) w zakresie zarządzania ryzykiem płynności,
- i) przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka płynności w działalności Banku,
- j) co najmniej raz w roku dokonuje oceny przyjętej Polityki w zakresie ryzyka płynności pod względem sposobu jej stosowania oraz ewentualnej konieczności wprowadzenia zmian. Zarząd informuje Radę Nadzorczą o wynikach dokonanej oceny.

Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych:

- a) pełni szczególną funkcję zarządzania płynnością zgodnie z art. 8 ust. 3 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 61/2015,
- b) pełni bezpośredni nadzór nad wdrożeniem Polityki zarządzania ryzykiem płynności,
- c) pełni nadzór nad prawidłowością zawierania transakcji związanych z realizacją Polityki,
- d) pełni nadzór nad prawidłowością rozliczania transakcji,
- e) opracowuje/aktualizuje plany awaryjne płynności oraz dokonuje ich testowania,

- f) uczestniczy w opracowaniu Planu Strategicznego, Planu Finansowego oraz Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania

Główny Księgowy:

- g) planuje zapotrzebowanie, a także zabezpiecza środki w zakresie płynności śróddziennej, w celu zapewnienia bieżącego wykonania przez bank zobowiązań płatniczych i rozliczeniowych – zarówno w warunkach normalnych jak i skrajnych,
- h) określa potrzeby płynnościowe Banku i źródła płynności dostępnych w celu zaspokojenia tych potrzeb, specyfiki działalności Banku, asortymentu produktów, struktury bilansu i profili przepływów środków pieniężnych związanych ze zobowiązaniami bilansowymi i pozabilansowymi;
- i) planuje i steruje ryzykiem koncentracji płynności, zapewniające dywersyfikację aktywów płynnych, źródeł i okresu finansowania;
- j) planuje i utrzymuje nadwyżkę płynności, na którą składają się nieobciążone wysokiej jakości aktywa płynne, w tym dokonuje transakcji związanych z zabezpieczeniem płynności
- k) określa zapotrzebowania na płynność zarówno w normalnych warunkach rynkowych, jak i w warunkach kryzysowych, które mogą dotyczyć wyłącznie Banku, całego rynku lub kombinacji tych sytuacji;
- l) sporządza raporty dotyczące płynności śróddziennej.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami:

- a) projektuje założenia do określania spójnej z apetytem na ryzyko Banku tolerancji ryzyka płynności,
- b) dokonuje pomiaru ryzyka płynności oraz sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz z wnioskami dla Zarządu i Rady Nadzorczej,
- c) analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności,
- d) opracowuje propozycję limitów ostrożnościowych związanych z zarządzaniem ryzykiem płynności,
- e) przygotowuje projekty procedur związanych z identyfikacją, pomiarem i monitorowaniem ryzyka płynności,
- f) projektuje założenia, przeprowadza, sprawozdaje oraz dokonuje przeglądów testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności.

Każdy pracownik Banku zobowiązany jest do:

- f) realizacji Planu Strategicznego, Planu Finansowego Banku w zakresie pozyskiwania depozytów i udzielania kredytów,
- g) realizacji Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania,
- h) zgłaszania kierownictwu informacji o niepokojących sygnałach, mogących wpłynąć niekorzystnie na sytuację Banku (obserwacja zachowań klientów),
- i) dbania o jak najlepszy wizerunek Banku, oraz do rzetelnej obsługi klientów,
- j) kształtowania pozytywnych relacji z klientami Banku.

Zarządzanie ryzykiem płynności objęte zostało systemem sprawozdawczości wewnętrznej. Członek Zarządu bezpośrednio nadzorujący zarządzanie płynnością otrzymuje codziennie zestawienie przepływów środków pieniężnych, zagospodarowanie wolnych środków oraz wykorzystanie limitów w ramach monitorowania płynności śróddziennej, kalkulacje nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika pokrycia wyptywów netto (LCR).

Zarząd Banku w okresach miesięcznych otrzymuje raport z zarządzania płynnością śróddzienną, analizę nadzorczych miar płynności oraz wskaźnika LCR, Raport z analizy ryzyka płynności. Zarząd

Banku w okresach kwartalnych otrzymuje analizę stopnia wykonania planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania oraz wyniki przeprowadzonych testów warunków skrajnych. Zarząd Banku w okresach rocznych otrzymuje informację z przeprowadzonych testów planów awaryjnych płynności.

Zarząd Banku w okresach kwartalnych przekazuje Radzie Nadzorczej informacje o sytuacji Banku w zakresie płynności finansowej, w tym analizę stopnia wykonania Planu pozyskania długoterminowych źródeł finansowania, wyniki testów warunków skrajnych. Rada Nadzorcza z częstotliwością roczną otrzymuje sprawozdanie z realizacji polityki płynności.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego (głównie wyniku finansowego) oraz posiadanych kapitałów (funduszy) na niekorzystny wpływ zmian niezależnych od Banku rynkowych stóp procentowych. Ryzyko to związane jest z ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, ryzykiem opcji klienta, ryzykiem krzywej dochodowości.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest maksymalizacja marży odsetkowej w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych oraz ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru.

Organizacja procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku:

Rada Nadzorcza: zatwierdza strategię i politykę w zakresie wielkości ryzyka stopy procentowej, sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowanego ryzyka stopy procentowej, ze strategią i planem finansowym

Zarząd Banku odpowiada za: zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej oraz nadzór nad efektywnością tego procesu, wdrożenie strategii zarządzania ryzykiem, zatwierdzenie procedury oraz limitów ograniczających ryzyko stopy procentowej w skali Banku, ustala oprocentowanie dla produktów znajdujących się w ofercie Banku, poddaje ocenie stopień narażenia Banku na ryzyko stopy procentowej z tytułu wprowadzenia nowych produktów.

Wiceprezes Prezes Zarządu ds. finansowo-księgowych: na bieżąco zarządza ryzykiem stopy procentowej, kształtuje oraz sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem stopy procentowej, sprawuje nadzór nad opracowywaniem projektów planów finansowych oraz monitoruje ich realizację, sprawuje kontrolę wewnętrzną funkcjonalną w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Wiceprezes Zarządu ds. handlowych w ramach procesu zarządzania ryzykiem stopy procentowej: projektuje politykę handlową Banku, przedstawia propozycje oraz wnioskuje na Zarząd w sprawie oprocentowania produktów znajdujących się w ofercie Banku, w tym w zakresie wprowadzenia nowych produktów i usług.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami: analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych, monitoruje oraz dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej, opracowuje przy propozycję limitów dotyczących ryzyka stopy procentowej, sporządza raporty dla kierownictwa Banku dotyczące ekspozycji Banku na to ryzyko, dokonuje oceny rentowności produktów bankowych, opiniuje nowe produkty pod kątem ryzyk występujących w działalności Banku, dokonuje okresowej weryfikacji zastosowanych metod pomiaru ryzyka stopy procentowej

Główny Księgowy: opracowuje procedury księgowe dla nowych produktów bankowych, nadzoruje opracowanie i wdrożenie zasad obsługi nowego produktu w systemie informatycznym Banku.

Analizy ryzyka stopy procentowej sporządzane są z częstotliwością miesięczną przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykiem. W ramach analizy sporządzane jest m.in.: zestawienie struktury aktywów i pasywów oprocentowanych, niedopasowania (luki) w poszczególnych przedziałach przeszacowania, scenariusze zmian wyniku odsetkowego, obliczenie podstawowych wskaźników związanych z aktywami i pasywami, zestawienie poziomu wykorzystania obowiązujących w banku limitów. Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej.

Analizy z zakresu oceny ryzyka stopy procentowej otrzymują:

w cyklach miesięcznych: Zarząd Banku,

w cyklach kwartalnych: Rada Nadzorcza.

Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności jest rozumiane jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności jest stałe dążenie do minimalizowania skutków nieprzestrzegania zewnętrznych i wewnętrznych regulacji prawnych, poprzez stałe dostosowywanie procedur bankowych, wsparcie informatyczne, szkolenia i kontrolę ich przestrzegania.

Zadania i zakres odpowiedzialności w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności:

Rada Nadzorcza: sprawuje nadzór nad zarządzaniem ryzykiem braku zgodności w Banku, zatwierdza założenia polityki banku w zakresie ryzyka braku zgodności przedstawione przez Zarząd, dokonuje oceny stopnia efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Zarząd Banku: sprawuje główną funkcję zarządczą w procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku, odpowiada za organizację procesu zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem, odpowiada za opracowanie dokumentu polityki zgodności i zapewnienie jej przestrzegania przez pracowników, odpowiada za składanie sprawozdań Radzie Nadzorczej w sprawie zarządzania w Banku ryzykiem braku zgodności, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w stosowaniu polityki zgodności, Zarząd podejmuje środki naprawcze lub dyscyplinujące.

Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami: sporządza raporty ryzyka braku zgodności, śledzi zmiany w aktach prawnych regulujących zasady funkcjonowania Banku oraz zmiany wniesione do rejestru klauzul niedozwolonych UOKiK,

Kierownik Wydziału Samorządowo-Organizacyjnego – prowadzi rejestry: regulacji wewnętrznych, Banku, umów dotyczących zlecenia czynności zewnętrznych oraz spraw sadowych,

Dyrektorzy Oddziałów oraz Kierownik Wydziału Produktów Bankowych i Marketingu: prowadzą rejestry umów wybiegających poza wzorce umowne zawarte w standardowych regulacjach wewnętrznych, zaznajamiają podległych im pracowników z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi oraz pełnią kontrolę funkcjonalną.

Radca prawny: akceptuje umowy kredytowe przekraczające 5% funduszy własnych.

Kontrola instytucjonalna: dokonuje kontroli przebiegi procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Wszyscy pracownicy Banku są odpowiedzialni za przestrzeganie procedur wewnętrznych oraz kontrolę bieżącą na zajmowanym stanowisku pracy.

Podstawowe elementy procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku to:

1. Wyznaczenie profilu ryzyka Banku.
2. Identyfikacja i ocena czynników ryzyka.
3. Monitorowanie poziomu ryzyka braku zgodności.
4. Raportowanie i informowanie o poziomie ryzyka braku zgodności.
5. Podejmowanie czynności mających na celu ograniczenie występowania i łagodzenia skutków wystąpienia ryzyka braku zgodności.
6. Wdrożenie systemu kontroli procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

Wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności opiera się na analizie danych dotyczących strat finansowych oraz niefinansowych. Za wyznaczenie profilu ryzyka braku zgodności odpowiedzialne jest Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami.

Monitorowanie ryzyka braku zgodności odbywa się na Stanowisku planowania, analiz i zarządzania ryzykami w oparciu o informacje otrzymane z odpowiednich komórek oraz jednostek organizacyjnych.

Raportowanie skutków nieprzestrzegania wewnętrznych regulacji oraz wyników monitorowania czynników ryzyka, składających się na ryzyko braku zgodności odbywa się w cyklach półrocznych do Rady Nadzorczej i Zarządu.

Raporty zawierają: opis profilu ryzyka, analizę i ocenę skali występowania czynników ryzyka, wnioski, propozycje podjęcia działań w celu ograniczenia ryzyka braku zgodności.

Ponadto w okresach półrocznych Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami dokonuje przeglądu odstępstw od regulacji. Informacja ta przekazywana jest na posiedzenia Zarządu Banku.

Ryzyko biznesowe

Ryzyko biznesowe to ryzyko nie osiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia w rywalizacji rynkowej. Obejmuje ono:

- a) ryzyko strategiczne – ryzyko związane z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.
- b) ryzyko wyniku finansowego – ryzyko realizacji wyniku finansowego poniżej wymagań wynikających z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału,
- c) ryzyko cyklu gospodarczego – ryzyko zmiany warunków ekonomiczno – społecznych mających niekorzystny wpływ na podmiot,
- d) ryzyko regulacyjne – ryzyko zmiany prawnych warunków prowadzenia działalności,
- e) ryzyko konkurencji – ryzyko zmian rynkowych (warunków konkurowania) mających niekorzystny wpływ na Bank.

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest utrzymanie stałej, niewrażliwej na zmiany otoczenia pozycji rynkowej i ekonomicznej Banku, poprzez właściwy proces zarządzania strategicznego, monitorowania otoczenia i postępów strategii, planowania i zarządzania wynikiem finansowym oraz pomiar wrażliwości Banku na zmianę czynników otoczenia i podejmowanie działań mających na celu zmniejszenie wrażliwości Banku w przypadku nadmiernej ekspozycji na zmianę poziomu ryzyka.

W procesie zarządzania ryzykiem biznesowym uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza: zatwierdza strategię działania Banku oraz zasady ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie podejmowania ryzyka ze strategią i planem finansowym Banku, w tym poprzez ocenę sprawozdań składanych przez Zarząd.
- 2) Zarząd: odpowiada za zorganizowanie procesu zarządzania ryzykiem biznesowym, w tym podział obowiązków dotyczących zarządzania tym ryzykiem oraz nadzór nad efektywnością tego procesu i podejmuje odpowiednie działania w zakresie ograniczenia oddziaływania tego

rodzaju ryzyka na Bank, przekazuje Radzie Nadzorczej okresową informację, przedstawiającą w sposób rzetelny, przejrzysty i syntetyczny, rodzaje i wielkość ryzyka. Nadzór nad procesem szacowania kapitału wewnętrznego z tytułu ryzyka biznesowego sprawuje Wiceprezes ds. finansowo-księgowych.

- 3) Stanowisko ds. planowania, analiz i zarządzania ryzykami: gromadzi, przetwarza, dokonuje pomiaru i raportuje odpowiednim organom, komórkom, informacje dotyczące podejmowanego przez Bank ryzyka oraz uczestniczy w opracowywaniu regulacji wewnętrznych w zakresie zarządzania tym ryzykiem.
- 4) Komórki i jednostki organizacyjne Banku – przestrzegają zasad, regulacji wewnętrznych i odpowiednich limitów w ramach swojej działalności, a także przekazywanie informacji sprawozdawczej koniecznej do zarządzania ryzykiem biznesowym

Monitorowanie ryzyka biznesowego polega na :

- a) ocenie realizacji planów finansowych,
- b) analizie zmian makroekonomicznych, koniunkturalnych i społeczno – gospodarczych mających wpływ na działalność Banku,
- c) analizie istotnych zmian w regulacjach zewnętrznych mających wpływ na prawne warunki prowadzenia działalności banku,
- d) analizie konkurencji w zakresie usług finansowych na rynku obsługiwanym przez Bank.
- e) ocenie postępów realizacji przyjętej strategii Banku.

Zarząd Banku otrzymuje raport w zakresie określonym w podpunkcie a) w cyklach miesięcznych, w podpunkcie b) – kwartalnie. Rada Nadzorcza otrzymuje raporty, o których mowa w podpunktach a i b w cyklach kwartalnych. Rada Nadzorcza i Zarząd Banku otrzymują raporty o których mowa w podpunktach c) i d) w cyklach półrocznych oraz w zakresie określonym w podpunkcie e) w okresach rocznych. Bank przeprowadza kwartalne testy warunków skrajnych w zakresie ryzyka biznesowego. Wyniki testów przedkładane są na posiedzenia Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności)

Ryzyko kapitałowe (niewypłacalności) – ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające samodzielne funkcjonowanie banku.

Celem strategicznym w zakresie zarządzania kapitałem jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) zwiększanie wysokości funduszy własnych,
- 2) zapewnienie odpowiedniego poziomu kapitałów Tier I, Tier podstawowy I i TIER II.
- 3) odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
- 4) zarządzanie ryzykiem bankowym.

Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidend.

Minimalne wymogi kapitałowe wyznaczane są przez Głównego Księgowego z częstotliwością miesięczną, z zastrzeżeniem, że wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego wyznaczany jest w okresach rocznych.

Analizy z zakresu oceny adekwatności kapitałowej, w tym informacje o wysokości kapitału wewnętrznego sporządzone są przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami z częstotliwością kwartalną. W cyklach kwartalnych otrzymują je Zarząd oraz Rada Nadzorcza. W Banku z częstotliwością kwartalną przeprowadzane są kapitałowe testy warunków skrajnych, które prezentowane są na posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Ponadto system raportowania obejmuje miesięczne informacje na temat wysokości funduszy własnych oraz współczynników kapitałowych. W okresach rocznych sporządzana jest analiza wskaźnikowa sytuacji kapitałowej w okresie długoterminowym, która prezentowana jest na posiedzeniach Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

W Banku obowiązują wewnętrzne limity na poszczególne rodzaje ryzyka, które Bank uznaje za istotne. Ustalanie wewnętrznych limitów ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku.

Procedury wewnętrzne Banku określają zasady ustalania i aktualizowania limitów wewnętrznych. Wysokość limitów ustala Zarząd. Limity wewnętrzne zatwierdzone są przez Radę Nadzorczą.

Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka banku (apetytu na ryzyko).

Analizy będące podstawą do określenia wysokości limitów wewnętrznych są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Stanowisko planowania, analiz i zarządzania ryzykami.

Zarząd Banku w wewnętrznych regulacjach określa sytuacje, w których dopuszczalne jest przekroczenie limitów wewnętrznych.

Zarząd Banku określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, w tym działania mające na celu wyjaśnienie przyczyn przekroczenia, wyeliminowanie tego przekroczenia, oraz środki mające na celu zapobieganie takim sytuacjom w przyszłości.

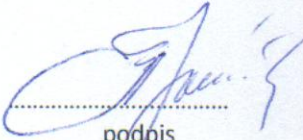
Monitorowanie przestrzegania obowiązujących w Banku norm nadzorczych oraz limitów wewnętrznych przeprowadza Stanowisko ds. planowania, analiz i zarządzania ryzykami.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Małej Wsi niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

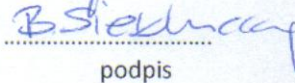
20.06.2016 r.

Anna Józwiak
Prezes Zarządu

.....
podpis

20.06.2016 r.

Beata Sieklucka
Wiceprezes Zarządu ds. handlowych

.....
podpis

20.06.2016 r.

Renata Kordalewska
Wiceprezes Zarządu ds. finansowo-księgowych

.....
podpis

Informacja na temat profilu ryzyka

Podstawowe wielkości i wskaźniki ekonomiczne Banku wg stanu na dzień 31.12.2015 r. (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2015 r.
Suma bilansowa	43 201
Zysk netto	344
Fundusze własne	5 912
Kapitał założycielski	5 907
Kapitał podstawowy Tier I	5 912
Kapitał Tier I	5 912
Kapitał Tier II	0
łączny współczynnik kapitałowy	19,69%
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	19,69%
Współczynnik kapitału Tier I	19,69%
ROA netto	0,80%
ROE netto	5,86%

Wskaźniki ryzyka kredytowego

Lp.	Wyszczególnienie	Limit wewnętrzny na 31.12.2015 r.	Stan na dzień 31.12.2015 r.	Poziom wykorzystania limitu na dzień 31.12.2015 r.
1.	Kredyty i pożyczki – wartość bilansowa/Aktywa – wartość bilansowa	<i>max. 72%</i>	69,61%	96,7%
2.	Kredyty preferencyjne – wg wartości nominalnej/Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	<i>max. 40%</i>	25,69%	64,2%
3.	Kredyty i pożyczki zagrożone - wg wartości nominalnej/Kredyty i pożyczki – wg wartości nominalnej	<i>max. 0,61%</i>	1,21%	198,0%
4.	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym wg wartości nominalnej [%]	<i>max 80%</i>	68,25%	85,3%

5.	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach mieszkalnych w portfelu kredytowym – wg wartości nominalnej [%]	<i>max 5%</i>	4,21%	84,2%
6.	Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach komercyjnych w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	<i>max 75%</i>	64,04%	85,4%
7.	Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie – zagrożone/ Ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie ogółem – wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 0,8%</i>	0,34%	42,5%
8.	Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 15%</i>	11,28%	75,2%
9.	Udział kredytów w ROR w portfelu kredytowym - wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 1%</i>	0,67%	67,2%
10.	Udział kredytów okazjonalnych w portfelu kredytowym- wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 4,5%</i>	2,86%	63,6%
11.	Udział pozostałych detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym – wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 9,5%</i>	7,74%	81,5%
12.	Detaliczne ekspozycje kredytowe – zagrożone / Detaliczne ekspozycje kredytowe ogółem – wg wartości nominalnej [%]	<i>max. 1,8%</i>	3,04%	168,8%

Wskaźniki ryzyka koncentracji zaangażowań

Opis limitu	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015 r.	Poziom wykorzystania limitu wew. na 31.12.2015 r.	
Limit E	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	<i>max. 300%</i>	264,1%	88,0%
	Budownictwo	<i>max. 60%</i>	48,1%	80,2%
	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	<i>max. 70%</i>	35,2%	50,2%
	Transport i gospodarka magazynowa	<i>max. 10%</i>	6,7%	67,1%
	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	<i>max. 50%</i>	29,0%	58,0%
	Pozostałe sektory gospodarki	<i>max. 110%</i>	69,6%	63,3%
	Kredyty w rachunku bieżącym	<i>max. 60%</i>	36,0%	60,0%

Limit P	Kredyty w ROR	<i>max. 10%</i>	5,8%	58,1%
	Kredyty obrotowe	<i>max. 50%</i>	41,1%	82,2%
	Kredyty inwestycyjne	<i>max. 400%</i>	316,9%	79,2%
	Kredyty na cele konsumpcyjne	<i>max. 100%</i>	75,7%	75,7%
	Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	<i>max. 6%</i>	4,9%	82,5%
	Kredyty na nieruchomości komercyjne	<i>max. 60%</i>	47,1%	78,5%
	Pozostałe kredyty i pożyczki	<i>max. 1,5%</i>	1,0%	65,3%
	Papiery wartościowe	<i>max. 5%</i>	0,0%	0,0%
	Zaangażowanie kapitałowe	<i>max. 5%</i>	0,0%	0,0%
	Udzielone zobowiązania pozabilansowe	<i>max. 15%</i>	11,6%	77,4%
Limit Z1 - łącznego zaangażowania zabezpieczonego w formie hipoteki na nieruchomości mieszkalnej		<i>max. 30%</i>	21,4%	71,4%
Limit Z2 - łącznego zaangażowania zabezpieczonego w formie hipoteki na nieruchomości komercyjnej		<i>max. 430%</i>	338,7%	78,8%

Wyszczególnienie	Limit zewnętrzny	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015	Poziom wykorzystania limitu wew. na 31.12.2015 r.
Limit A dla łącznego zaangażowania obciążonego ryzykiem jednego podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego	<i>max. 25%</i>	<i>max. 24%</i>	23,5%	97,9%
Limit A1 dla 20% zaangażowania wobec jednostki samorządu terytorialnego powstałego po 29 czerwca 2012r.	<i>max. 25%</i>	<i>max. 4%</i>	2,5%	62,5%
Limit B dla zaangażowania wobec innego banku krajowego, instytucji kredytowej, banku zagranicznego lub grupy podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, składających się z co najmniej z jednego banku krajowego, instytucji kredytowej lub banku zagranicznego	<i>max. 100%</i>	<i>max. 10%</i>	0,0%	0,0%
Limit C dla sumy dużych ekspozycji	-	<i>max. 250%</i>	198,2%	79,3%
Limit D suma kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych, poręczeń i innych zobowiązań pozabilans. udzielonych Członkom Zarządu albo Rady Nadzorczej Banku, osobom zajmującym kierownicze stanowiska w Banku oraz podmiotom powiązanim z nimi kapitałowo lub organizacyjnie	<i>max. 25%</i>	<i>max. 24%</i>	11,5%	47,9%

Limit I a Znaczne zaangażowania kapitałowe wobec jednego podmiotu	max. 15%	max. 5%	0,0%	0,0%
Limit I b Suma znacznych zaangażowań kapitałowych określonych limitem I	max. 60%	max. 10%	0,0%	0,0%
Limit II Suma znacznych zaangażowań kapitałowych nie przekraczających 10% funduszy własnych podmiotów	max. 10%	max. 9%	8,0%	88,9%

Tolerancja na ryzyko operacyjne

Lp.	Wyszczególnienie	Limit w tys. zł	Wykonanie na 31.12.2015 r. w tys. zł	Poziom wykorzystania limitu na dzień 31.12.2015
1.	Oszustwa wewnętrzne	0	0,0	0,0%
2.	Oszustwa zewnętrzne	0	0,0	0,0%
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	1	0,0	0,0%
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	1	0,0	0,0%
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	2	0,0	0,0%
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów	13	0,07	0,5%
7.	Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	16	1,01	6,3%

Wskaźniki ryzyka płynności

Wyszczególnienie	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015	Poziom wykorzystania limitu wewnętrznego na dzień 31.12.2015
Wskaźnik płynności bieżącej do 7 dni	<i>min. 1,0</i>	1,76	57,0%
Wskaźnik płynności krótkoterminowej do 1 miesiąca	<i>min. 1,0</i>	2,08	48,0%
Wskaźnik płynności (do 3 miesięcy)	<i>min. 1,0</i>	2,09	47,9%
Wskaźnik płynności (do 6 miesięcy)	<i>min. 1,2</i>	2,20	54,5%
Wskaźnik płynności (do 1 roku)	<i>min. 1,2</i>	2,51	47,8%
Wskaźnik płynności (do 2 lat)	<i>min. 1,2</i>	3,05	39,3%
Wskaźnik płynności (do 5 lat)	<i>min. 1,5</i>	4,13	36,3%
Wskaźnik płynności (do 10 lat)	<i>min. 2,5</i>	4,96	50,4%

Wskaźnik płynności (do 20 lat)	<i>min 2,5</i>	5,27	47,4%
Wskaźnik płynności powyżej 20 lat	<i>min 0,9</i>	0,99	91,3%
Aktywa płynne / Aktywa – wg wartości bilansowej [%]	<i>min 23</i>	26,56	86,6%
Aktywa płynne / Depozyty niestabilne (ponad osad) [%]	<i>min 100</i>	170,91	58,5%
Aktywa płynne / Zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	<i>min 400</i>	615,74	65,0%
Kredyty- wg wartości nominalnej / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	<i>max 72</i>	70,56	98,0%
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	<i>max 10</i>	4,31	43,1%
Depozyty stabilne / Aktywa- wg wartości bilansowej [%]	<i>min 50</i>	68,48	73,0%
Depozyty niestabilne / Aktywa – wg wartości bilansowej [%]	<i>max 25</i>	15,54	62,2%
Procentowy udział największych deponentów w depozytach klientów ogółem [%]	<i>max 35</i>	23,94	68,4%
Zobowiązania wobec sektora finansowego / Aktywa wg wartości bilansowej [%]	<i>max 5</i>	0,00	0,0%
Depozyty / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	<i>min 100</i>	119,08	84,0%
Depozyty / Kredyty i zobowiązania pozabilansowe udzielone [%]	<i>min 95</i>	112,22	84,7%
Depozyty stabilne / Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje [%]	<i>min 75</i>	97,06	77,3%
Depozyty stabilne / Kredyty i zob. pozabilansowe udzielone [%]	<i>min 70</i>	91,47	76,5%
Zrywalność depozytów [%]	<i>max 1</i>	0,45	45,2%
Wskaźnik osadu ogółem [%]	<i>min 50</i>	88,21	56,7%
Depozyty stabilne (50% ich wartości)+Fundusze własne/Należności z tytułu kredytów, skup. wierz i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]	<i>min. 150</i>	225,92	66,4%
Należności z tytułu kredytów, skup. wierz i zrealiz. gwarancji o terminie zapadalności powyżej 5 lat [%]/Kredyty, skupione wierzytelności i zrealizowane gwarancje ogółem [%]	<i>max. 35</i>	30,37	86,8%
Współczynnik udziału podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności w aktywach ogółem	<i>min. 0,23</i>	0,27	86,6%
Współczynnik pokrycia aktywów niepiętnnych funduszami własnymi	<i>min. 2,0</i>	3,61	55,4%
Współczynnik pokrycia wypływów netto - LCR [%]	<i>min. 70%</i>	569%	12,3%

Wskaźniki ryzyka stopy procentowej

Lp.	Wyszczególnienie	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015	Poziom wykorzystania limitu wew. na dzień 31.12.2015
1.	Limit wskaźnika: luka skumulowana/wartość bilansowa aktywów	max. 15,0%	9,1%	60,4%
2.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tyt. ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do funduszy własnych [±/-200 p.b.]	max. 10,0%	8,8%	88,0%
3.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego w relacji do wyniku odsetkowego [zmiana stóp ±/-100 p.b.]	max. 19,0%	16,9%	70,3%
4.	Limit na zmianę wartości ekonomicznej banku w relacji do funduszy własnych [±/- 200 p.b.]	max. 0,5%	0,1%	22,3%
5.	Limit luki niedopasowania pow. 1 roku do 3 lat w relacji do funduszy własnych	max. 5,0%	0,0%	0,0%
6.	Limit na zmianę wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego w relacji do funduszy własnych [±/- 200 p.b.]	max. 8,0%	7,2%	90,1%
7.	Limit strat z tytułu aktywów i pasywów z terminami przeszacowania powyżej 3 miesięcy (ryzyko krzywej dochodowości) – w relacji do funduszy własnych	max. 0,2%	0,0%	0,0%
8.	Limit strat z tytułu wykorzystania opcji klienta w relacji do funduszy własnych	max. 0,3%	0,1%	40,1%
9.	Udział kredytów o stałej i zmiennej stopie procentowej spłacanych przed terminem w sumie kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją	max. 1,0%	0,1%	10,0%
10.	Udział depozytów o stałej i zmiennej stopie procentowej zerwanych przed terminem w depozytach ogółem	max. 1,0%	0,5%	45,2%
11.	Limit na minimalną rozpiętość pomiędzy marżą odsetkową, a marżą graniczną	min 1,07%	1,1%	96,9%

Wskaźniki adekwatności kapitałowej

Lp.	Wyszczególnienie	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015	Poziom wykorzystania limitu wew. na dzień 31.12.2015
1.	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	min. 10%	19,69%	50,8%
2.	Współczynnik kapitału Tier I	min. 11%	19,69%	55,9%
3.	Łączny współczynnik kapitałowy	min. 12%	19,69%	60,9%
4.	Wskaźnik dźwigni finansowej	min. 9%	13,38%	67,3%

Lp.	Limity alokacji funduszy własnych	Limit wewnętrzny	Stan na dzień 31.12.2015	Poziom wykorzystania limitu wew. na dzień 31.12.2015
1.	Ryzyko kredytowe	max. 50%	35,11%	70,2%
2.	Ryzyko operacyjne	max. 8%	5,52%	69,0%
3.	Ryzyko koncentracji zaangażowań	max. 2%	1,61%	80,5%
4.	Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym	max. 8%	0,00%	0,0%
5.	Ryzyko płynności	max. 2%	0,12%	6,0%
6.	Ryzyko biznesowe, w tym:	max. 6%	0,91%	15,2%
7.	Ryzyko wyniku finansowego	max. 2%	0,91%	45,5%
8.	Ryzyko cyklu gospodarczego	max. 2%	0,00%	0,0%
9.	Ryzyko strategiczne	max. 2%	0,00%	0,0%
10.	Ryzyko kapitałowe	max. 2%	0,11%	5,5%
11.	Pozostałe ryzyka	max. 2%	0,00%	0,0%